T073 BL III (122) Kỳ Bà Đồng Tử-Nêu Dẫn Y-Luật Tứ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

II-KYØ-BAØ ÑOÀNG TÖÛ 1. Kyõ nöõ Thaønh Vöông-xaù Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø ôû Tyø-xaù-ly coù moät daâm nöõ teân laø Am-baø-la-baø-lôïi,l507 nhan saéc voâ cuøng xinh ñeïp. Ai muoán cuøng nguû moät ñeâm thì phaûi traû naêm möôi löôïng vaøng. Ban ngaøy cuõng phaûi traû naêm möôi laïng vaøng nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-xaù-ly do coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi trong boán phöông tuï taäp veà ñoù. Quoác phaùp nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Caùc ñaïi thaàn thaønh Vöông-xaù nghe ñoàn: Tyø-xaù-ly coù moät daâm nöõ teân laø Am-baø-la-baø-lôïi, nhan saéc voâ cuøng xinh ñeïp. Ai muoán cuøng nguû moät ñeâm thì phaûi traû naêm möôi löôïng vaøng. Ban ngaøy cuõng phaûi traû naêm möôi laïng vaøng nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-xaù-ly do coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi trong boán phöông tuï taäp veà ñoù. Tyø-da-ly nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Caùc ñaïi thaàn ñeán choã Vua Bình-sa taâu: - Ñaïi vöông bieát chaêng, taïi nöôùc Tyø-xaù-ly coù moät daâm nöõ teân laø Am-baø-la-baø-lôïi, nhan saéc voâ cuøng xinh ñeïp. Ai muoán cuøng nguû moät ñeâm thì phaûi traû naêm möôi löôïng vaøng. Ban ngaøy cuõng phaûi traû naêm möôi laïng vaøng nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-xaù-ly do coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi trong boán phöông tuï taäp veà ñoù. Tyø-xaù-ly nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Nhaø Vua nghe xong lieàn ra leänh cho caùc ñaïi thaàn: - Caùc khanh sao khoâng ñöa daâm nöõ aáy veà ñaây? Baáy giôø trong thaønh Vöông-xaù, coù moät ñoàng nöõ teân laø Sa-la-baït- ñeà,l508 xinh ñeïp khoâng ai saùnh kòp, hôn caû Am-baø-la-baø-lôïi. Caùc ñaïi thaàn lieàn an trí daâm nöõ naøy. Ai muoán nguû vôùi daâm nöõ naøy moät ñeâm phaûi traû vôùi giaù moät traêm löôïng vaøng, vaø moät ngaøy cuõng nhö vaäy. Baáy giôø thaønh Vöông-xaù nhôø coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi boán phöông tuï taäp veà, nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Baáy giôø con Vua Bình-sa teân laø Voâ UÙyl509 cuøng daâm nöõ naøy chung nguû trong ñeâm. Daâm nöõ coù thai. Töø ñoù daâm nöõ ra leänh cho ngöôøi giöõ cöûa: Neáu coù khaùch caàn gaëp thì noùi toâi bò beänh. Sau ñoù, ñuû ngaøy thaùng, daâm nöõ haï sinh moät beù trai, töôùng maïo xinh ñeïp. Daâm nöõ lieàn duøng vaûi traéng boïc haøi nhi naøy, baûo tôù gaùi ñem boû ra ngoaøi ñöôøng. Ngöôøi tôù gaùi laøm theo lôøi sai baûo, boàng haøi nhi ñem boû. Cuõng vaøo buoåi saùng tinh söông luùc aáy, Vöông töû Voâ UÙy muoán ñi xe ñeán yeát kieán Phuï vöông neân sai ngöôøi doïn deïp doïc ñöôøng. Baát ngôø, töø xa Vöông töû troâng thaáy moät vaät traéng doïc ñöôøng, lieàn döøng xe, hoûi ngöôøi beân ñöôøng: - Caùi goùi traéng ñoù laø gì? Ngöôøi beân ñöôøng traû lôøi: - Moät ñöùa beù. l507. Am-baø-la-baø-lôïi . Pali: Ambapālī. l508. Sa-la-baït-ñeà . Trong ñeå baûn ñoïc laø Baø-la…. Theo aâm Pali maø söûa laïi. Vin. i. 268: Sālavatī. l509. Voâ UÙy vöông töû . Pali: Abhaya-rājakumāra.

Vöông töû hoûi: - Coøn soáng hay cheát? Ngöôøi beân ñöôøng noùi: - Noù soáng. Vöông töû lieàn ra leänh boàng veà. Vöông töû Voâ UÙy khoâng coù con neân ñem veà nhaø giao cho nhuõ maãu nuoâi döôõng. Vì - Noù soáng cho ñaët teân laø Kyø-baø.l5l0 Ñoàng töû ñöôïc Vöông töû löôïm neân goïi laø Ñoàng töû.l5ll Theo thôøi gian lôùn

khoân, Vöông töû raát yeâu meán. Moät hoâm Vöông töû keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán vaø noùi: - Con muoán ôû laâu nôi Vöông gia maø khoâng coù taøi ngheà gì thì khoâng ñöôïc thoï höôûng boång loäc cuûa Vua. Con caàn hoïc kyõ thuaät. Kyø-baø Ñoàng töû traû lôøi: - Con seõ hoïc. 2. Hoïc thuoác Kyø-baø Ñoàng töû töï nghó: Tay ta neân hoïc ngheà gì ñeå coù ñöôïc nhieàu cuûa caûi maø ít baän roän? Nghó xong, Kyø-baø Ñoàng töû quyeát ñònh hoïc ngheà thaày thuoác. Ngheà naøy ñaïi taøi phuù maø ít baän roän. Kyø-baø Ñoàng töû nghó tieáp: Ai daïy ngheà thaày thuoác cho ta ñaây. Thôøi gian aáy, Kyø-baø Ñoàng töû nghe taïi nöôùc Ñaéc-xoa-thi-lal5l2 coù vò thaày thuoác hoï A-ñeà-leâ, teân laø Taân- ca-la, tay ngheà raát cao. Vò naøy coù theå daïy ta ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn ñeán nöôùc kia, choã Taân-ca-la ôû, thöa: - Con muoán theo thaày hoïc ngheà laøm thuoác, xin thaày daïy cho con. Taân-ca-la traû Lôøi: Ñöôïc! Thôøi gian baûy naêm, Kyø-baø Ñoàng töû theo hoïc ngheà thaày thuoác. Moät hoâm töï nghó: Ngheà thaày thuoác naøy ta phaûi hoïc taäp bao laâu môùi xong? Nghó roài, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn ñeán choã vò thaày thöa: - Con hoïc ngheà laøm thuoác naøy bao laâu môùi xong? Vò thaày lieàn trao cho moät caùi gioû vaø duïng cuï ñaøo reã caây, noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Con ñeán nôi nöôùc Ñaéc-xoa-thi-la, trong phaïm vi moät do tuaàn, tìm xem caùc loaïi caây, coù loaïi caây naøo khoâng phaûi laø thuoác ñem veà ñaây. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn vaâng lôøi thaày daïy, ñeán nöôùc Ñaéc-xoa-thi-la, trong phaïm vi moät do tuaàn tìm kieám maø khoâng thaáy loaïi caây naøo khoâng

l5l0. Kyø-baø . Pali: do ñöôïc traû lôøi jīvati(noù soáng), neân ñaët teân laø Jīvaka.
l5ll. Ñoàng töû . Do Vöông töû (Kumāra) löôïm ñöôïc, neân cho hieäu laø Komaârabhacca. Haùn dòch khoâng phaân bieät hai töø Phaïn khaùc nhau naøy: Komārabhacca, hieäu rieâng cuûa Kyø-baø, vaø Kumāra, danh töø chung, Vöông töû hay ñoàng töû. l5l2. Ñaéc-xoa-thi-la . Pali: Takkasilā, thuû phuû cuûa Gandhāra, ñöôïc xem laø moät trung taâm hoïc thuaät danh tieáng thôøi baáy giôø. Nhieàu vua chuùa hoïc ôû ñoù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 84>

phaûi laø thuoác. Nhöõng loaïi caây maø Kyø-baø Ñoàng töû thaáy ñeàu laø vaät coù theå phaân tích ñeå duøng vaøo thuoác ñöôïc caû. Kyø-baø Ñoàng töû mang gioû khoâng trôû veà, ñeán choã vò thaày thöa: - Thöa thaày con ñaõ ñeán nöôùc Ñaéc-xoa-thi-la tìm loaïi caây naøo khoâng phaûi laø thuoác, trong phaïm vi moät do tuaàn. Con tìm khaép nôi, khoâng thaáy coù loaïi caây naøo laø chaúng phaûi thuoác. Taát caû ñeàu coù theå phaân chaát duøng vaøo thuoác ñöôïc heát. OÂng thaày daïy thuoác traû lôøi Kyø-baø Ñoàng töû: - Nay con coù theå veà. Y ñaïo nhö vaäy ñaõ thaønh. Trong coõi Dieâm- phuø-ñeà naøy, ta laø haïng nhaát. Sau khi thaày qua ñôøi, con laø ngöôøi keá theá. 3. Chöõa bònh l. Baáy giôø Kyø-baø Ñoàng töû töï nghó: Nay ta, tröôùc heát neân trò beänh cho ai? Nöôùc naøy vöøa nhoû, laïi ôû vuøng bieân phöông. Ta neân veà laïi boån quoác ñeå baét ñaàu môû y ñaïo taïi ñoù. Nghó xong, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn trôû veà laïi thaønh Baø-giaø-ñaø. Trong thaønh Baø-giaø-ñaø, baáy giôø coù ngöôøi vôï cuûa ñaïi tröôûng giaû mang phaûi troïng

beänh ñau ñaàu möôøi hai naêm, caùc thaày thuoác ñeàu khoâng theå chöõa trò ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû nghe lieàn ñeán nôi nhaø ñoù noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: - Nhaø ngöôi vaøo thöa vôùi tröôûng giaû laø coù ngöôøi thaày thuoác ôû ngoaøi c öûa. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo thöa. Vôï oâng tröôûng giaû hoûi: - Töôùng maïo cuûa oâng thaày thuoác theá naøo? Ngöôøi giöõ cöûa thöa: - OÂng thaày thuoác tuoåi coøn nhoû. Beänh nhaân lieàn nghó: Caùc vò thaày thuoác lôùn tuoåi coù kinh nghieäm kia coøn chöa chöõa trò ñöôïc, huoáng laø tuoåi nhoû. Baø ta lieàn baûo ngöôøi giöõ cöûa ra noùi vôùi oâng thaày thuoác laø nay ta khoâng caàn thaày thuoác nöõa. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn ra noùi: - Toâi ñaõ vì oâng vaøo thöa vôùi vôï oâng tröôûng giaû. Maø vôï oâng tröôûng giaû noùi nay khoâng caàn thaày thuoác nöõa. Kyø-baø Ñoàng töû laïi noùi: - Ngöôøi coù theå vì toâi vaøo thöa vôùi vôï oâng tröôûng giaû cho pheùp toâi chöõa trò. Neáu laønh thì tuøy yù cho toâi thöù gì cuõng ñöôïc. Baáy giôø ngöôøi giöõ cöûa laïi vaøo thöa vôùi baø chuû: - OÂng thaày thuoác noùi cho pheùp oâng aáy ñöôïc chöõa. Neáu laønh thì tuøy yù cho oâng aáy thöù chi cuõng ñöôïc. Vôï oâng tröôûng giaû nghe xong lieàn nghó: Neáu nhö vaäy thì khoâng toán

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 844

gì. Baø ra leänh cho ngöôøi giöõ cöûa goïi vaøo. Ñöôïc goïi, Kyø-baø Ñoàng töû vaøo, ñeán choã vôï oâng tröôûng giaû hoûi: - Beänh khoå cuûa baø theá naøo? Vôï oâng tröôûng giaû traû lôøi: - Beänh nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû laïi hoûi: - Baét ñaàu töø choã naøo? Baø ta noùi: - Beänh baét ñaàu nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp: - Beänh bao laâu roài? Baø traû lôøi: - Beänh chöøng aáy thôøi gian. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi xong noùi: - Beänh naøy toâi coù theå chöõa trò ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn duøng thuoác toát nhö vaùng söõa ñem chöng roài nheåu vaøo loã muõi beänh nhaân. Vaùng söõa ñöôïc nheåu vaøo ñoù ñeàu chaûy ra nôi mieäng cuûa beänh nhaân. Baø vôï oâng tröôûng giaû lieàn laáy ñoà höùng laáy tinh söõa aáy ñeå rieâng moät choã. Kyø-baø Ñoàng töû thaáy vaäy, loøng oâm saàu naõo, vì nghó: Vôùi moät ít vaùng söõa baát tònh nhö vaäy maø baø ta coøn tieác nhö theá, huoáng chi khi laønh beänh baø naøy traû ôn ta ñöôïc laø bao! Baø vôï oâng tröôûng giaû thaáy Kyø-baø Ñoàng töû coù veû buoàn hoûi: - Taïi sao thaày coù veû saàu naõo? Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thaät vaäy, toâi coù aùo naõo. Baø ta hoûi: - Taïi sao thaày saàu naõo? Kyø-baø Ñoàng töû ñaùp: - Vì toâi töï nghó vôùi moät ít vaùng söõa baát tònh nhö theá maø baø coøn tieác, thì khi baø laønh beänh traû ôn cho toâi theá naøo? Neân aùo naõo. Baø vôï tröôûng giaû noùi: - Vì vieäc nhaø neân khoâng deã vaát boû. Noù coù theå duøng thaép ñeøn ñöôïc neân toâi höùng laáy. Thaày cöù chöõa beänh chuyeän gì phaûi saàu öu. Kyø-baø Ñoàng töû nghe noùi nhö vaäy lieàn tieáp tuïc chöõa trò. Sau khi beänh laønh, vôï oâng tröôûng giaû taï ôn Kyø-baø Ñoàng töû boán traêm ngaøn löôïng vaøng vaø toâi tôù, xe coä. Kyø-baø Ñoàng töû nhaän ñöôïc nhöõng phaåm vaät naøy roài, veà laïi thaønh Vöông-xaù. Ñeán cöûa nhaø cuûa Voâ UÙy Vöông töû, noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: - Ngöôøi vaøo taâu vôùi Vöông töû raèng Kyø-baø Ñoàng töû ôû ngoaøi cöûa. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo taâu. Vöông töû ra leänh ngöôøi giöõ cöûa goïi vaøo. Kyø-baø Ñoàng töû vaøo roài, ñaàu maët kính leã xong, ñöùng qua moät beân,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 845 töôøng trình ñaày ñuû taát caû söï vieäc ñaõ qua vôùi Voâ UÙy Vöông töû vaø noùi: - Taát caû taëng vaät nhaän ñöôïc xin daâng leân Vöông töû. Vöông töû noùi: - Thoâi ñi! Khoûi phaûi laøm ñieàu ñoù. Con cöù töï tieän xöû duïng. Ñaây laø con beänh ñaàu tieân maø Kyø-baø Ñoàng töû caäu chöõa trò. l5l>

2. Baáy giôø, Vua Bình-sa maéc phaûi chöùng beänh xuaát huyeát nôi ñöôøng ñaïi tieåu tieän. Caùc thò nöõ thaáy ñeàu cöôøi baûo:

- Hieän Ñaïi vöông cuõng maéc phaûi beänh nhö boïn phuï nöõ chuùng ta.

Vua Bình-sa, nghe qua hoå theïn, lieàn keâu Voâ UÙy Vöông töû baûo:

- Hieän cha maéc chöùng beänh nhö vaäy, con coù theå vì cha tìm thaày thuoác chöõa gaáp ñöôïc khoâng?

Voâ UÙy thöa:

- Coù Kyø-baø Ñoàng töû raønh veà ngheà thuoác, coù theå chöõa trò beänh cho phuï vöông ñöôïc.

Nhaø Vua baûo keâu ñeán. Voâ UÙy vöông töû keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán hoûi:

- Con coù theå chöõa bònh cho phuï vöông cuûa ta ñöôïc khoâng? Kyøbaø Ñoàng töû thöa:

- Coù theå chöõa ñöôïc. Voâ

UÙy baûo:

- Neáu ñöôïc, thì ngöôi ñeán chöõa gaáp.

Kyø-baø Ñoàng töû ñeán choã Vua Bình-sa, kính leã saùt chaân Vua xong, ñöùng lui qua moät beân, roài hoûi

Vua:

- Ñaïi vöông bò beänh khoå theá naøo?

Nhaø Vua traû lôøi:

- Bò beänh nhö vaäy, nhö vaäy.

Kyø-baø Ñoàng töû hoûi:

- Beänh phaùt khôûi töø ñaâu?

Vua traû lôøi:

- Beänh baét ñaàu nhö vaäy, nhö vaäy.

Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp:

- Beänh phaùt bao laâu roài?

Nhaø Vua noùi:

- Beänh phaùt töø luùc ñoù.

l5l>. Heát quyeån >9.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 846

Hoûi xong, Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Coù theå chöõa trò ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn laáy caùi maùng baèng saét, ñöïng ñaày nöôùc aám, baûo Vua Bình-sa vaøo trong maùng nöôùc. Vua lieàn vaøo. Baûo Vua ngoài trong nöôùc; Vua lieàn ngoài. Baûo Vua

naèm trong nöôùc, Vua lieàn naèm. Khi aáy, Kyø-baø Ñoàng töû duøng nöôùc röôùi leân Vua maø chuù thuaät; Vua lieàn nguû. Kyø-baø Ñoàng töû nhanh nheïn böôùc vaøo trong nöôùc, duøng dao beùn moå ngay choã ung nhoït cuûa Vua; röûa saïch, duøng thuoác thoa. Thoa xong, beänh laønh. Nôi muït nhoït moïc loâng laïi, gioáng nhö choã khoâng beänh. Ñaâu ñoù xong, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn thay maùng nöôùc ñaày, duøng nöôùc röôùi Vua, chuù thuaät. Vua tænh daäy hoûi: - Chöõa cho ta ñi! Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Toâi ñaõ trò xong. Nhaø Vua noùi: - Chöõa khoûi khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Ñaõ khoûi roài. Nhaø Vua lieàn duøng tay sôø, maø khoâng bieát muït nhoït ôû choã naøo. Vua hoûi: - Nhaø ngöôi chöõa trò baèng caùch naøo, ñeán noãi khoâng coøn daáu muït nhoït nöõa? Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Toâi chöõa beänh haù coù theå coøn laïi daáu muït nhoït ö? Baáy giôø Vua taäp hôïp caùc thò nöõ maø noùi: - Kyø-baø Ñoàng töû, ngöôøi thaày thuoác naøy ñaïi lôïi ích. Ta nghó raèng, ta phaûi ban thöôûng cuûa caûi raát nhieàu môùi ñöôïc. Caùc thò nöõ lieàn laáy caùc loaïi anh laïc, voøng xuyeán ñeo nôi tay chaân, keå caû caùc vaät quyù baùu duøng ñeå che kín thaân ngöôøi nöõ vaø tieàn vaøng, ma ni, chaân chaâu, löu ly, boái ngoïc, pha leâ, gom thaønh moät ñoáng lôùn. Baáy giôø, nhaø Vua keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán noùi: - Nhaø ngöôi chöõa beänh cho ta laønh, ta duøng nhöõng vaät naøy ñeå traû ôn ngöôi. Kyø-baø Ñoàng töû thöa vôùi ñaïi vöông: - Thoâi, taâu Ñaïi vöông, nhö vaäy ñaõ laø ban cho toâi roài. Toâi vì Vöông töû Voâ UÙy maø chöõa beänh cho Ñaïi vöông. Khi aáy, Vua ra leänh:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 847

- Nhaø ngöôi khoâng ñöôïc chöõa beänh ngöôøi khaùc.l5l4 Chæ chöõa beänh cho ta, cho Phaät, cho Taêng Tyø-kheo vaø ngöôøi trong cung maø thoâi. Ñaây laø con beänh thöù hai maø Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ chöõa trò. >. Baáy giôø, taïi thaønh Vöông-xaù coù oâng tröôûng giaû thöôøng bò ñau ñaàu, khoâng coù thaày thuoác naøo chöõa trò ñöôïc. Baáy giôø, coù vò thaày thuoác noùi vôùi oâng tröôûng giaû laø sau baûy naêm oâng tröôûng giaû seõ cheát. Coù oâng laïi noùi, sau saùu naêm, sau naêm naêm, cho ñeán sau moät naêm seõ cheát. Coù oâng laïi noùi sau baûy thaùng seõ cheát, hoaëc saùu thaùng, cho ñeán moät thaùng seõ cheát. Coù oâng laïi noùi sau baûy ngaøy seõ cheát. Baáy giôø, oâng tröôûng giaû töï mình ñeán nhaø Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - OÂng chöõa beänh cho toâi. Toâi seõ ñeàn ôn oâng moät traêm ngaøn löôïng v aøng. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Khoâng theå ñöôïc. OÂng tröôûng giaû laïi noùi: - Toâi seõ traû ôn oâng hai traêm ngaøn. Ba traêm ngaøn. Boán traêm ngaøn löôïng vaøng. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Khoâng theå ñöôïc. Beänh nhaân noùi: - Toâi seõ laøm toâi tôù vaø taát caû gia nghieäp cuûa toâi seõ thuoäc veà oâng. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Khoâng phaûi toâi vì tieàn baïc ít maø noùi laø khoâng theå chöõa ñöôïc bònh cho oâng. Nhöng vì tröôùc ñaây Vua Bình-sa coù ra leänh cho toâi: “Khanh chæ chöõa beänh cho ta, cho Phaät, cho Taêng Tyø-kheo vaø ngöôøi trong cung maø thoâi, chöù khoâng ñöôïc chöõa cho ngöôøi khaùc.” Cho neân toâi noùi khoâng theå ñöôïc. Nay neáu oâng ñeán xin pheùp Vua thì toâi môùi daùm chöõa. OÂng tröôûng giaû lieàn ñeán taâu vôùi Vua: - Nay toâi coù beänh ngoaët ngheøo. Xin Vua cho pheùp Kyø-baø Ñoàng töû trò beänh cho toâi. Vua lieàn keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán noùi: - Trong

thaønh Vöông-xaù coù oâng tröôûng giaû bò beänh, oâng coù theå trò ñöôïc khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû traû lôøi: Ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu trò ñöôïc thì ñeán trò.

l5l4. Trong truyeän keå Pali, Kyø-baø khoâng nhaän tieàn, maø xin chöùc thaùi y. Vua chaáp nhaän, vaø baûo kieâm luoân vieäc chöõa bònh cho Phaät vaø caùc Tyø-kheo.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 848

Luùc aáy, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, vaø hoûi: - Chöùng beänh cuûa oâng theá naøo? Tröôûng giaû traû lôøi: - Chöùng beänh toâi nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû laïi hoûi: - Beänh phaùt khôûi töø ñaâu? Beänh nhaân noùi: - Beänh töø nhö vaäy, nhö vaäy khôûi phaùt. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp: - Thôøi gian beänh laâu mau roài? Tröôûng giaû noùi: - Thôøi gia beänh laø, chöøng aáy. Hoûi xong, Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Beänh naøy toâi chöõa ñöôïc. Khi aáy, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn cho uoáng nöôùc muoái, khieán beänh nhaân bò khaùt; roài cho uoáng röôïu ñeán say. Keá ñoù, buoäc beänh nhaân vaøo giöôøng, taäp hôïp thaân nhaân ñeán xung quanh. Kyø-baø Ñoàng töû duøng dao beùn moå ñaàu, banh xöông soï ra, chæ cho thaân quyeán thaáy truøng ñaày trong ñaàu cuûa beänh nhaân. Ñaây laø caên nguyeân cuûa chöùng beänh. Kyø-baø Ñoàng töû noùi vôùi moïi ngöôøi: - Nhö lôøi thaày thuoác tröôùc ñaây ñaõ noùi, sau baûy naêm beänh nhaân seõ cheát. YÙ laø sau baûy naêm caùi naõo heát neân phaûi cheát. Noùi nhö vaäy laø vì khoâng kheùo thaáy. Hoaëc coù nhöõng vò noùi sau saùu, naêm, boán, ba, hai vaø moät naêm seõ cheát, vì nghó raèng, sau khi heát naõo seõ cheát. Taát caû cuõng khoâng thaáy roõ. Hoaëc noùi sau baûy thaùng cho ñeán moät thaùng seõ cheát, cuõng khoâng thaáy roõ. Coøn vò thaày thuoác noùi baûy ngaøy seõ cheát. Noùi nhö vaäy laø vì nghó, trong voøng baûy hoâm, naõo cuûa beänh nhaân seõ heát neân phaûi cheát. Chính vò thaày thuoác naøy môùi laø ngöôøi kheùo thaáy. Neáu nay khoâng chöõa trò, qua baûy ngaøy, naõo heát, seõ phaûi cheát. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû töø saïch bònh trong ñaàu xong, ñoå vaùng söõa, maät vaøo ñaày trong ñaàu, sau gheùp xöông soï roài may laïi, duøng thuoác toát boâi. Töùc thì, beänh khoûi, thòt ñaày laïi nhö cuõ, toùc moïc laïi, nhö choã khoâng bò moå khoâng khaùc. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi oâng tröôûng giaû: - OÂng nhôù lôøi höùa tröôùc ñaây khoâng? OÂng tröôûng giaû traû lôøi: - Toâi nhôù tröôùc ñaây coù noùi, “Neáu thaày chöõa beänh toâi laønh, toâi seõ laøm toâi tôù vaø taát caû gia nghieäp cuûa toâi seõ giao cho thaày”.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 849

Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thoâi, Tröôûng giaû, nhö theá laø ñaõ cho toâi roài. Chæ neân duøng lôøi noùi tröôùc. Khi aáy, oâng tröôûng giaû lieàn ñem boán möôi vaïn löôïng vaøng, ñeå taï ôn. Kyø-baø Ñoàng töû duøng moät traêm ngaøn löôïng daâng leân Vua, moät traêm ngaøn löôïng cung phuïng thaân phuï, hai traêm ngaøn löôïng töï mình söû duïng. Ñaây laø beänh nhaân thöù ba, maø Kyø-baø Ñoàng töû chöõa trò. 4. Baáy giôø, taïi nöôùc Caâu-thieåm-di coù con oâng tröôûng giaû vì ham ñuøa treân caùi baùnh xe,l5l5 neân ruoät beân trong bò thaét laïi, aên uoáng khoâng tieâu, khoâng baøi tieát ñöôïc, nhöng taïi nöôùc ñoù khoâng ai chöõa trò ñöôïc. OÂng nghe

nöôùc Ma-kieät coù vò thaày thuoác raát gioûi, coù theå chöõa ñöôïc beänh naøy, lieàn sai söù ñeán taâu vôùi Vua: - Con oâng tröôûng giaû nöôùc Caâu-thieåm-di beänh. Kyø-baø Ñoàng töû coù theå chöõa ñöôïc. Cuùi xin Vua cho pheùp ñeán. Vua Bình-sa cho goïi Kyø-baø Ñoàng töû ñeán hoûi: - Coù con oâng tröôûng giaû nöôùc Caâu-thieåm-di bò beänh, ngöôi coù theå chöõa ñöôïc khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû traû lôøi laø ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu chöõa ñöôïc, thì ñi chöõa cho hoï. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû ñi xe ñeán nöôùc Caâu-thieåm-di. Kyø-baø Ñoàng töû vöøa môùi ñeán nôi thì con oâng tröôûng giaû ñaõ cheát, nghe tieáng kyõ nhaïc ñöa ma. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn hoûi: - ÔÛ ñaây coù vieäc gì maø coù tieáng kyõ nhaïc, tieáng troáng keøn vaäy? Ngöôøi beân caïnh traû lôøi: - Con oâng tröôûng giaû bò beänh maø oâng ñeán chöõa ñoù, ñaõ cheát roài. Ñoù laø tieáng keøn troáng ñöa ñi choân. Caäu Kyø-baø Ñoàng töû coù taøi gioûi phaân bieät taát caû caùc loaïi aâm thanh, neân baûo khieâng trôû laïi, vaø noùi: - Ngöôøi naøy chöa cheát. Kyø-baø Ñoàng töû noùi nhö vaäy, hoï lieàn khieâng trôû laïi. Kyø-baø Ñoàng töû xuoáng xe, laáy dao beùn moå ngay buïng, vaïch choã ruoät bò thaét, chæ cho cha meï vaø thaân nhaân cuûa beänh nhaân xem vaø noùi: - Ñaây laø vì ñuøa treân baùnh xe neân khieán cho ruoät bò thaét laïi nhö vaày. Do ñoù aên uoáng khoâng (85>al) tieâu, chöù khoâng phaûi laø cheát. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn giaûi thoâng ruoät ra, saép laïi nhö cuõ, roài may

l5l5. Chôi troø nhaøo loän, doäng ngöôïc ñaàu xuoáng ñaát, roài di chuyeån nhö baùnh xe laên. Pali (Vin.i. 275): mokkhacikāya kīlantassa.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 850

ngoaøi da, duøng thuoác toát thoa noù. Sau ñoù veát moå laønh, loâng moïc trôû laïi gioáng nhö choã khoâng moå. Con oâng tröôûng giaû traû ôn cho Kyø-baø Ñoàng töû boán möôi vaïn löôïng vaøng. Vôï cuûa con oâng cuõng ñem boán möôi vaïn löôïng vaøng ñeå ñeàn ôn ngöôøi ñaõ cöùu choàng mình soáng laïi. Cha meï cuûa beänh nhaân moãi ngöôøi cuõng ñem boán möôi vaïn löôïng vaøng ñeå haäu taï cho Kyø-baø Ñoàng töû. Ñaây laø beänh thöù tö maø Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ cöùu chöõa. 5. Baáy giôø, quoác vöông UÙy-thieànl5l6 laø Vua Ba-la-thuø-ñeà,l5l7 roøng raõ möôøi hai naêm bò beänh ñau ñaàu, khoâng coù thaày thuoác naøo chöõa ñöôïc. Vua nghe Vua Bình-sa coù vò thaày thuoác ñaïi taøi, coù theå chöõa trò chöùng beänh cuûa mình ñöôïc, lieàn sai söù ñeán taâu vôùi Vua Bình-sa: - Ba-la-thuø-ñeà maéc beänh, Kyø-baø Ñoàng töû coù theå chöõa trò ñöôïc. Xin Vua cho pheùp Kyø-baø Ñoàng töû ñöôïc ñeán chöõa. Vua lieàn goïi Kyø-baø Ñoàng töû ñeán hoûi: - Ngöôi coù theå chöõa beänh cho Ba-la-thuø-ñeà khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû traûi lôøi: - Coù theå ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu chöõa ñöôïc thì ñi chöõa. Vua noùi tieáp: - Vua aáy töø boï caïp maø ra. Khanh kheùo giöõ mình, chôù ñeå maát maïng. Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Xin vaâng. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû ñeán nöôùc UÙy-thieàn, choã cuûa Ba-la-thuøñeà, kính leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät beân, hoûi Vua: - Beänh traïng theá naøo? Nhaø Vua traû lôøi: - Beänh traïng nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi: - Beänh baét ñaàu töø ñaâu? Nhaø Vua noùi: - Beänh baét ñaàu nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp: - Töø khi phaùt beänh ñeán nay, bao laâu roài? Beänh nhaân noùi:

l5l6. UÙy-thieàn . Pali: Ujjenī, thuû phuû cuûa nöôùc Avantī (A-baøn-ñeà) l5l7. Ba-la-thuø-ñeà . Pali: Pajjota (Canma-Pajjota).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 852 SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 85l

- Thôøi gian beänh laø chöøng aáy. Theo thöù töï hoûi xong, Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Beänh naøy toâi coù theå chöõa ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu duøng vaùng söõa hay thuoác troän vaùng söõa, ta khoâng uoáng ñöôïc. Neáu cho ta uoáng thuoác troän vaùng söõa, ta seõ gieát ngöôi. Chöùng beänh naøy caùc thöù thuoác khaùc khoâng trò ñöôïc. Chæ coù vaùng söõa trò ñöôïc maø thoâi. Kyø-baø Ñoàng beøn baøy chöôùc, taâu vôùi Vua: - Y phaùp trò beänh cuûa toâi, mai, tröa, chieàu, toái xin ñöôïc pheùp töï do ra vaøo. Nhaø Vua noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Tuøy yù ngöôi cöù ra vaøo. Kyø-baø Ñoàng töû laïi taâu tieáp. - Neáu caàn vò thuoác quyù giaù, phaûi côûi ngöïa ñeå ñi cho nhanh, xin Vua cho pheùp. Vua lieàn caáp cho con laïc ñaø ñi naêm möôi do tuaàn ngaøy. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn duøng thöùc aên raát maën cho Vua aên. Roài ôû choã kín ñaùo, naáu vaùng söõa laøm thuoác. Laøm cho noù thaønh maøu nöôùc, vò nöôùc. Kyø-baø Ñoàng töû ñöa thuoác cho meï cuûa Vua vaø daën: - Khi naøo Vua thöùc daäy, khaùt nöôùc, ñoøi uoáng nöôùc, thì ñöa thöù thuoác naøy cho Vua duøng. Kyø-baø Ñoàng töû ñöa thuoác cho meï cuûa Vua roài, lieàn côõi con laïc ñaø coù söùc chaïy naêm möôi do tuaàn ngaøy maø ñi. Vua thöùc daäy khaùt nöôùc, ñoøi uoáng. Baø meï ñöa thöù thuoác nöôùc ñoù cho Vua uoáng. Khi thuoác tieâu hoùa, caûm thaáy coù muøi vaùng söõa, Vua noùi: - Kyø-baø cho ta uoáng vaùng söõa, laø oan gia cuûa ta, laøm sao chöõa beänh ta ñöôïc. Haõy caáp toác kieám, ñöa ñeán ñaây. Söù giaû lieàn ñeán choã Kyø-baø Ñoàng töû ôû, tìm khoâng coù. Hoûi ngöôøi giöõ cöûa: - Kyø-baø Ñoàng töû ôû ñaâu? Ngöôøi giöõ cöûa noùi: - Kyø-baø Ñoàng töû, côûi con laïc ñaø ñi naêm möôi do tuaàn ngaøy, ñaõ ñi rồi Vua caøng theâm lo sôï, noùi: - Cho ta uoáng vaùng söõa laø oan gia cuûa ta, laøm sao chöõa trò cho ta được Luùc aáy, nhaø Vua coù moät ngöôøi ñi boä gioûi, teân laø OÂ, moät ngaøy coù theå ñi saùu möôi do tuaàn. Nhaø Vua lieàn keâu ñeán baûo:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 853 - Ngöôi coù theå truy ñuoåi Kyø-baø Ñoàng töû ñöôïc chaêng? Ngöôøi aáy thöa: - Coù theå. Nhaø Vua noùi: - Ngöôi ñeán goïi veà ñaây! Nhaø Vua daën: - Kyø-baø Ñoàng töû coù kyõ thuaät cao, ngöôi chôù neân aên nhöõng thöùc aên gì do Kyø-baø Ñoàng töû ñöa. Coù theå ngöôi bò thuoác ñoäc ñoù. OÂ thöa: - Vaâng. Vaø theo lôøi daïy cuûa Vua. Kyø-baø Ñoàng töû ñi ñeán nöûa ñöôøng, khoûi phaûi lo sôï nöõa, ngöøng laïi laøm thöùc aên, neân OÂ, ngöôøi chaïy nhanh ñuoåi theo kòp. Noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Vua Ba-la-thuø-ñeà sai goïi oâng. Ñaùp, seõ ñi lieàn. Kyø-baø Ñoàng töû môøi OÂ aên. OÂ khoâng chòu aên. Kyø-baø Ñoàng töû töï mình aên nöûa traùi a-ma-laëc,l5l8 ñeå laïi nöûa traùi, uoáng nöôùc cuõng ñeå laïi nöûa ly. Döôùi moùng tay Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ phuïc saün thuoác ñoäc, thuoác aáy ngaám vaøo nöûa traùi vaø nöûa ly nöôùc coøn laïi. Kyø-baø Ñoàng töû noùi vôùi oâng OÂ: - Toâi ñaõ aên nöûa traùi vaø uoáng nöûa ly nöôùc roài, coøn laïi moãi thöù phaân nöûa ñaây, oâng coù theå duøng ñi. OÂ lieàn nghó: Kyø-baø

Ñoàng töû ñaõ töï mình aên nöûa traùi vaø uoáng nöûa ly nöôùc roài, soá coøn laïi baûo ta aên, chaéc khoâng coù ñoäc. Nghó nhö vaäy roài, OÂ lieàn aên nöûa traùi A-ma-laëc vaø uoáng nöûa ly nöôùc coøn laïi. Lieàn bò oùi,l5l9 khoâng theå ñi ñöôïc nöõa. Kyø-baø Ñoàng töû ñem thuoác ñeå tröôùc OÂ vaø noùi: - Giôø ñoù, giôø ñoù, oâng uoáng thuoác naøy seõ khoûi beänh. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn côûi con laïc ñaø ñi naêm möôi do tuaàn ngaøy ñoù tieáp tuïc ñi. Sau ñoù, Vua cuøng OÂ ñeàu laønh beänh. Vua Ba-la-thuø-ñeà sai söù goïi Kyø-baø Ñoàng töû, noùi: - Nhaø ngöôi ñaõ trò laønh beänh cho ta. Ta xin taï ôn nhaø ngöôi gaáp boäi laàn so vôùi phaåm vaät maø nhaø ngöôi ñaõ thu ñöôïc nhieàu hay ít nôi nöôùc

1518. A-ma-laëc . Haùn thöôøng dòch laø dö cam töû. Pali: āmalaka. l5l9. Nguyeân Haùn: tieäp ; khoâng coù nghóa gì ôû ñaây. Pali: nicchāresi, tieâu chaûy (haï lî).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 85>

kia. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thoâi, taâu Ñaïi vöông, nhö theá laø ñaõ ban cho toâi roài. Toâi vì Vua Bình-sa neân trò beänh cho Vua maø thoâi. Baáy giôø, Vua Ba-la-thuø-ñeà cho ñöa ñeán moät chieác y quyù giaù, trò giaù baèng phaân nöûa nöôùc ñeå taï ôn. Nhaø Vua noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Nhaø ngöôi khoâng thuaän yù, nay ta xin bieáu chieác y naøy ñeå goïi laø baùo aân. Ñaây laø con beänh thöù naêm maø Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ chöõa trò. 7. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bò beänh dö nöôùc,l520 noùi vôùi Toân giaû A- n an: - Ta bò beänh dö nöôùc. Caàn ñöôïc chöõa trò.l52l Toân giaû A-nan nghe Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy, ñeán choã Kyø-baø Ñoàng töû nôi thaønh Vöông-xaù, noùi: - Ñöùc Nhö Lai bò chöùng dö nöôùc, caàn ñöôïc chöõa trò Kyø-baø Ñoàng töû cuøng A-nan ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Ñöùc Nhö Lai bò chöùng dö nöôùc phaûi khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñuùng nhö vaäy, Kyø-baø Ñoàng töû. Nhö lai muoán chöõa trò. Kyø-baø Ñoàng töû baïch Phaät: - Nhö Lai muoán xoå bao nhieâu laàn? Phaät daïy: - Caàn ba möôi laàn. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû cuøng A-nan ñeán thaønh Vöông-xaù laáy ba boù hoa öu-baùtl522 ñem veà nhaø. Kyø-baø Ñoàng töû laáy moät boù xoâng thuoác vaø chuù thuaät daën ñöa Ñöùc Nhö Lai ngöûi, seõ xoå ñöôïc möôøi laàn. Laáy boù thöù hai, xoâng vôùi thuoác vaø chuù thuaät, daën ñöa Ñöùc Nhö Lai ngöûi, seõ xoå ñöôïc möôøi laàn nöõa. Sau laáy boù thöù ba xoâng vôùi thuoác vaø chuù thuaät, daën ñöa Ñöùc Nhö Lai ngöûi, thì seõ xoå ñöôïc chín laàn. Keá ñoù uoáng moät buïm nöôùc noùng,l52> seõ xoå ñöôïc moät laàn nöõa. Theo ñoù Kyø-baø Ñoàng töû laáy ba boù hoa ñaët treân tay Toân giaû A-nan. Toân giaû A-nan ñem hoa ra khoûi

l520. Haùn: hoaïn thuyû . Pali: Kāyo dosābhisanno, roái loaïn dòch trong cô theå (theo baûn dòch Anh, B.D.iv. >94, n.l). l52l. Pali (Vin.i. 279): icchati tathāgato virecanam pātun ti, “Nhö lai muoán uoáng thuoác xoå (haï teå).” l522. Öu-baùt ; hay öu-baùt-la, hoa sen xanh. Pali: uppala (Skt. utpala). l52>. Nhaát chöôûng noaõn thuyû . Pali, ibid., xoå xong laàn thöù 29, Theá Toân seõ taém (bhagavā viritto nahāyissati), sau ñoù seõ xoå theâm moät laàn nöõa.

thaønh Vöông-xaù, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, laáy moät boù hoa daâng leân Ñöùc Theá Toân. Ngaøi ngöûi, lieàn xoå ñöôïc möôøi laàn. A-nan daâng boù hoa thöù hai, laïi xoå ñöôïc möôøi laàn tieáp. Boù thöù ba, xoå ñöôïc chín laàn. Kyø-baø Ñoàng töû queân daën Toân giaû A-nan daâng nöôùc noùng leân Ñöùc Phaät. Nhöng Ñöùc Theá Toân bieát roõ taâm nieäm Kyø-baø Ñoàng töû, lieàn keâu A-nan baûo laáy nöôùc noùng ñem ñeán. A-nan nghe Phaät daïy lieàn laáy nöôùc noùng ñem ñeán daâng leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät lieàn uoáng moät buïm nöôùc noùng. Chöùng dö nöôùc lieàn khoûi. Phong khí cuõng theo ñoù maø ñieàu hoøa. 8. Baáy giôø, Vua Bình-sa nghe Ñöùc Phaät bò beänh, cuøng taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi hoä giaù ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân; kính leã hoûi thaêm Ngaøi, roài ngoài lui qua moät beân. Luùc aáy, Vua Öu-ñieàn nghe Ñöùc Theá Toân beänh, cuõng daãn baûy vaïn ngöôøi ñeán thaêm. Vua Ba-la-thuø-ñeà cuøng vôùi saùu vaïn ngöôøi ñeán thaêm. Vua Phaïm Thí cuøng vôùi naêm vaïn ngöôøi. Maït-lôïi Phu nhaân, Leâ-sö-ñaït- ña, Phuù-la-na. Boán Ñaïi thieân vöông vaø caùc thuoäc haï tuøy tuøng. Thích-ñeà-hoaøn- nhaân cuøng Ñao lôïi chö thieân. Dieäm thieân töû cuøng vôùi Dieäm thieân. Ñaâu- suaát thieân vöông cuøng Ñaâu-suaát chö thieân. Hoùa laïc thieân vöông cuøng Hoùa laïc chö thieân. Tha hoùa töï taïi thieân vöông cuøng Tha hoùa töï taïi thieân. Phaïm thieân vöông cuøng vôùi chuùng Phaïm thieân. Ma-heâ-thuû-la thieân vöông cuøng vôùi Ma-heâ-thuû-la chö thieân. Taát caû ñeàu ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng qua moät beân. Luùc aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuõng cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã saùt chaân, lui ñöùng qua moät beân. Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà nghe Ñöùc Theá Toân beänh, cuõng cuøng naêm traêm Tyø-kheo-ni; A-nan Taân-ñeà cuøng naêm traêm Öu-baø-taéc; Tyø-xaù-khö Maãu cuøng naêm traêm Öu-baø-di, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët kính leã thaêm hoûi Ngaøi. Baáy giôø, Ñeà-baït-ñaït-ña nghe Ñöùc Theá Toân bò beänh cuõng ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Luùc aáy, Ñeà-baït- ñaït-ña thaáy tröôùc Ñöùc Theá Toân boán boä chuùng nhoùm hôïp, lieàn khôûi yù nghó nhö vaày: Nay ta coù theå uoáng thuoác nhö Phaät, khieán boán boä chuùng ñeán thaêm hoûi ta. Nghó xong, lieàn ñeán choã Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Toâi muoán uoáng thöù thuoác nhö Phaät uoáng. OÂng coù theå cho toâi uoáng ñöôïc khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thöù thuoác Ñöùc Theá Toân duøng teân laø Na-la-dieân,l524 thöù thuoác

l524. Na-la-dieân . Sjt. nārāyana, löïc só cuûa trôøi; bieät danh cuûa thaàn Víttu.

naøy chaúng phaûi ai cuõng duøng ñöôïc. Chæ coù Chuyeån luaân vöông, baäc ñaõ thaønh töïu Boà-taùt, Ñöùc Nhö Lai môùi coù theå duøng ñöôïc. Ñeà Baø noùi: - Neáu khoâng cho toâi duøng toâi seõ haïi oâng. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû sôï bò haïi maïng neân lieàn ñöa thuoác cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Do uoáng thuoác naøy maø Ñeà-baø-ñaït-ña bò beänh naëng, thaân taâm ñeàu ñau khoå, coâ ñôn moät mình, khoâng ai tôùi lui thaêm vieáng, cuõng khoâng coù baø con chaêm soùc.

Ñeà-baø-ñaït-ña töï nghó: Nhö ta hieän nay, khoâng ai cöùu giuùp. Chæ coù Ñöùc Nhö Lai. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát taâm nghó Ñeà-baø-ñaït-ña nhö vaäy, lieàn töø nuùi Kyø-xaø-quaät, thaân phoùng ra aùnh saùng - thi döôïcl525 chieáu ñeán Ñeà-baø-ñaït-ña, khieán taát caû beänh khoå lieàn ñöôïc chaám döùt. Sau khi Ñeà-baø-ñaït-ña ñöôïc laønh beänh khoâng laâu, ñeán caùc ngaõ ñöôøng trong thaønh Vöông-xaù xöôùng leân: - Thaùi töû Taát-ñaït-ña xaû boû ngoâi vò Chuyeån luaân vöông xuaát gia laøm ñaïo. Nay laøm ngheà thaày thuoác ñeå nuoâi soáng. Taïi sao bieát nhö vaäy? Chính toâi vöøa ñöôïc chöõa laønh ñaây, neân toâi bieát. Caùc Tyø-kheo nghe bieát; trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Ñeà-baø-ñaït-ña: Ñöùc Nhö Lai duõ loøng thöông ñoái vôùi oâng, sao oâng khoâng bieát ñeàn ñaùp? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, baïch Phaät: - Thaät chöa töøng coù! Theá Toân ñaõ duõ loøng thöông ñoái vôùi Ñeà-baø- ñaït-ña. Nhöng Ñeà-baø-ñaït-ña laïi khoâng traû ôn. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Khoâng phaûi chæ ñeán hoâm nay ta duõ loøng thöông ñoái vôùi Ñeà-baø- ñaït-ña maø khoâng ñöôïc traû ôn ñaâu. Vaøo ñôøi quaù khöù, coù nhaø Vua teân laø Nhaát Thieát Thí,l526 laøm Vua coõi Dieâm-phuø-ñeà. Khi aáy coõi ñaát Dieâm- phuø-ñeà roäng vaø baèng phaúng, nhaân daân ñoâng ñuùc, no ñuû vui söôùng voâ cuøng. Hoài aáy Dieâm-phuø-ñeà coù taùm vaïn boán ngaøn thaønh, naêm ngaøn öùc tuï laïc, saùu vaïn bieân thaønh. Baáy giôø, coù beänh nhaân ñeán choã Vua Nhaát Thieát Thí, thöa vôùi Vua: - Toâi nay khoâng ai cöùu giuùp. Chæ coù Vua thoâi. Baáy giôø, nhaø Vua taäp hôïp caùc danh y trong coõi Dieâm-phuø-ñeà, chæ cho thaáy beänh nhaân naøy vaø hoûi caùc löông y:

l525. Thi döôïc quang minh . Toáng-Nguyeân-Minh: thi laïc . Cf. Skt. (Bodhisattva- bhūmi) bhaijya-da(-raśmi). l526. Pali: Sabbadatta, nhöng noäi dung truyeän keå khoâng ñoàng. Xem Jataka, truyeän 460.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 856

- Beänh nhaân naøy caàn duøng thöù thuoác gì? Caùc löông y khaùm beänh roài thöa: - Theo beänh cuûa ngöôøi naøy, ngöôøi thöôøng khoâng theå cho thuoác ñöôïc. Chæ coù caùc baäc thaønh töïu Boà-taùt môùi coù theå cho phöông thuoác ñöôïc. Nhaø Vua hoûi: - Caàn thöù thuoác gì? Löông y noùi: - Beänh nhaân naøy neáu coù ñöôïc thòt maùu soáng do Boà-taùt töø taâm ñeå aên trong hai möôi chín ngaøy thì môùi laønh ñöôïc. Vua Nhaát Theá Thí khôûi taâm nghó: Sinh töû mieân vieãn, luaân chuyeån khoâng bôø, chòu caùc khoå naõo; hoaëc ñoïa ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh bò chaët chaân tay, xeûo tai, xeû muõi, moùc maét, boå ñaàu, cuoái cuøng ñaâu coù ích gì. Vua lieàn giao vieäc nöôùc cho quaàn thaàn, vaøo trong choã vaéng, tö duy boán haïnh voâ löôïng. Baáy giôø, Vua Nhaát Theá Thí duøng dao beùn caét thòt nôi ñuøi veá, sai ngöôøi ñem ñeán cho beänh nhaân aên, traûi qua hai möôi chín ngaøy nhö vaäy, sau ñoù Vua hoûi söù giaû: - Beänh nhaân theá naøo? Söù giaû taâu vôùi nhaø Vua: - Beänh nhaân ñaõ laønh. Nhaø Vua baûo, daãn ñeán ta xem. Söù giaû lieàn taém röûa ngöôøi beänh, maëc aùo môùi daãn ñeán choã Vua. Vua hoûi? - Beänh cuûa ngöôi theá naøo? Ngöôøi beänh noùi: - Ñaõ laønh. Nhaø Vua noùi: - Thoâi, nhaø ngöôi tuøy yù

maø lui. Khi ngöôøi kia ra khoûi cöûa, chaân beân höõu vaáp phaûi ñaù chaûy maùu. Ngöôøi khaùc thaáy vaäy hoûi: - Naày nam töû! Taïi sao chaân cuûa ngöôi bò chaûy maùu? Ngöôøi kia lieàn noùi: - OÂng Vua phi phaùp naøy! Vua teä aùc naøy! Vua daâm duïc phi phaùp naøy! Vua ham meâ taø kieán naày! Toâi vaáp phaûi then cöûa trong nhaø cuûa oâng aáy, neân chaân bò thöông chaûy maùu nhö vaäy. Moïi ngöôøi noùi: - Chöa töøng coù haïng ngöôøi naøo voâ aân nhö theá naøy. Vua Nhaát Theá Thí trong voøng hai möôi chín ngaøy töï laáy thòt vaø maùu thaân mình, ñeå chöõa

trò beänh cho ñöôïc laønh, maø ñoái vôùi Vua khoâng coù söï traû ôn, laïi coøn theâm tieáng oaùn! Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Vua Nhaát Thieát Thí baáy giôø chính laø baûn thaân ta vaäy. Beänh nhaân luùc aáy chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña hieän nay. Ñôøi tröôùc ta toû loøng töø maãn ñoái vôùi Ñeà-baø-ñaït-ña, nhöng ñaõ khoâng ñöôïc traû ôn. Hieän nay cuõng nhö vaäy, khoâng heà traû ôn. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì Ñeà-baø-ñaït-ña noùi keä naøy: Taát caû nuùi vaø bieån Ta khoâng cho laø naëng Ngöôøi khoâng traû ôn kia Ta cho ñoù laø naëng. Ngöôøi khoâng ñeàn ñaùp ôn Nhö beänh huûi xaáu aùc Hoaëc laø beänh huûi traéng Khoâng traû ôn cuõng vaäy. - Vaäy caùc Tyø-kheo luoân luoân caàn nghó ñeán vieäc traû ôn. Haõy hoïc nhö vaây. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû chaêm soùc beänh Ñöùc Theá Toân vaø duøng thang tieâu xoå, cuøng thòt loaøi chim ñoàng noäi, chöõa laønh caên beänh. Ñaây laø beänh nhaân thöù saùu ñöôïc Kyø-baø Ñoàng töû chöõa laønh. II. ÑAØN VIEÄT THÍ Y 1. Kyø-baø thænh nguyeän Moät hoâm, Kyø-baø Ñoàng töû mang chieác y quyù giaùl527 ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Con trò beänh cho Quoác vöông, trò beänh cho Ñaïi thaàn, hoaëc ñöôïc moät quoác ñoä, hoaëc ñöôïc moät tuï laïc. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho moät öôùc nguyeän. Ñöùc Phaät daïy: - Ta khoâng heà cho ai öôùc nguyeän maø vöôït quaù ñieàu nguyeän.l528 Kyø-baø Ñoàng töû laïi thöa: - Con xin moät öôùc nguyeän thanh tònh.l529

l527. Pali: y Siveyyaka, vaûi ñöôïc saûn xuaát taïi nöôùc Sivi, cao giaù nhaát. l528. Caâu vaên chuaån khi Phaät chaáp thuaän moät öôùc nguyeän. Nhöng vaên Haùn toái nghóa. Xem Phaàn I, Ch.iv ni-taùt-ky 27 & cht. 94. Tham chieáu Pali, Vin. i. 280: atikkantavarā kho tathāgatā, Nhö lai khoâng bao giôø cho nhöõng öôùc nguyeän vöôït quaù giôùi haïn." l529. Thanh tònh, ôû ñaây neân hieåu laø "hôïp thöùc." Tham chieáu, Pali, ibid., yañca kappati, yañca anavajanti, öôùc nguyeän aáy ñuùng phaùp vaø khoâng loãi.

Ñöùc Phaät daïy: - Nguyeän thanh tònh aáy laø gì? Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Chieác y quyù giaù naøy, con nhaän ñöôïc töø Vua Ba-la-thuø-ñeà, giaù trò baèng phaân nöûa nöôùc. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân ai maãn, vì con naïp thoï. Töø nay veà sau, nguyeän Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo naøo muoán khoaùc y cuûa ñaøn-vieät cuùng, hay y phaán taûo, thì tuøy yù ñöôïc maëc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân chaáp

thuaän baèng caùch im laëng. Kyø-baø Ñoàng töû ñöôïc Ñöùc Theá Toân chaáp thuaän, lieàn ñem bình nöôùc röûa baèng vaøng röûa tay Ñöùc Phaät, roài ñem chieác y raát quyù giaù daâng leân Ngaøi. Ñöùc Phaät vì loøng töø maãn neân vì oâng maø nhaän. Kyø-baø Ñoàng töû ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Phaät vì Kyø-baø Ñoàng töû noùi caùc baøi phaùp, khieán sinh hoan hyû, roài Kyø-baø Ñoàng töû leã Phaät caùo lui. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, vì caùc Tyø-kheo, maø tuøy thuaän noùi phaùp, ngaøi duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø, nhieáp trì oai nghi, thieåu duïc tri tuùc, coù trí tueä, öa neáp soáng xuaát ly. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Taát caû caùc loaïi y quyù giaù, y naày laø baäc nhaát. Nhö boø cho ra söõa, trong söõa cho ra laïc, trong laïc cho ra toâ, trong toâ cho ra thuïc toâ, trong thuïc toâ cho ra ñeà hoà laø tinh chaát ñeä nhaát. Y naày cuõng nhö vaäy, trong taát caû caùc loaïi y noù laø ñeä nhaát. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo tuøy yù khoaùc y cuûa ñaøn-vieät daâng cuùng, hay y phaán taûo. 2. Caùc loaïi Y quyù Baáy giôø, Vua Bình-sa nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa y ñaøn-vieät cuùng, lieàn ñem y khaâm-baø-la quyù giaù ñang maëc daâng cuùng cho Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän noùi: - Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi chöùa loaïi y quyù giaù. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa y quyù giaù khaâm-baø-la. Sau ñoù, Vua laïi sai ngöôøi ñem y quyù giaù cuø-laâul5>0 ñeán. Caùc Tyø- kheo khoâng daùm nhaän, vì Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chöùa y quyù giaù cuø- laâu. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa cuø-laâu baèng loâng vöøa roäng vöøa daøi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Ñöùc Phaät daïy tieáp:

l5>0. Cuø-laâu. Pali: Kojava (?), y hay chaên laøm baèng loâng sôn döông.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 859

- Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa cuø-laâu roäng ba khuûy tay, daøi naêm khuûy tay, loâng daøi ba ngoùn tay, tònh thí roài môùi chöùa. Baáy giôø Kyø-baø Ñoàng töû nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa y cuûa ñaøn-vieät cuùng, lieàn sai ngöôøi ñem cuø-laâu baèng loâng ngaén, nhaø Vua maëc, ñeán cuùng caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm nhaän, vaø noùi vì Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi chöùa loaïi cuø-laâu baèng loâng ngaén naøy. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa. 3. Nhaän vaø chia Baáy giôø, nôi thaønh Vöông-xaù coù caùc Öu-baø-taéc nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa y ñaøn-vieät cuùng, lieàn sai ngöôøi ñem raát nhieàu loaïi y toát cuùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân laøm nhö theá naøo, lieàn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän vaø chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân chia nhö theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi nhieàu hay ít. Nhö möôøi ngöôøi thì chia laøm möôøi phaàn. Cho ñeán traêm ngöôøi thì chia laøm traêm phaàn. Khi chia y, soá y vöøa coù thöù toát, vöøa coù thöù xaáu, ngöôøi chia y voäi laáy phaàn mình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy, maø neân sai ngöôøi khaùc chia, khieán ngöôøi khaùc laáy phaàn. Ngöôøi kia töï laáy

phaàn cuûa mình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï laáy phaàn, maø neân ruùt thaêm ñeå chia. Vò Tyø-kheo kia töï ruùt thaêm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï mình ruùt thaêm khi chia. Khi ruùt thaêm, khoâng ñöôïc ñeå cho thaáy. Baáy giôø, coù vaûi y quyù giaù thöù Vua maëc, khoâng theå chia ñöôïc. Ñöùc Phaät cho pheùp caét ra ñeå chia. Töø nay veà sau, cho pheùp duøng dao ñeå caét roïc vaûi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc vaûi chöa giaët. Ñöùc Phaät cho pheùp töï mình giaët, hoaëc sai ngöôøi giaët. Luùc aáy, caàn chaäu ñeå giaët. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng chaäu ñeå giaët. Hoaëc khoâng coù vaùn ñeå giaët, Ñöùc Phaät cho pheùp saém vaùn ñeå giaët. Hay caàn keùo ñeå caét, Ñöùc Phaät cho pheùp saém keùo ñeå duøng. 4. Y caùt trieät Khi Ñöùc Theá Toân töø thaønh Vöông-xaù du haønh trong nhaân gian ñeán phöông nam. Treân ñöôøng ñi, thaáy caùnh ñoàng ruoäng, ngöôøi ta ñaép bôø xung quanh nhöõng thöûa ruoäng raát kheùo. Thaáy vaäy, Ñöùc Phaät baûo Toân

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 860

giaû A-nan: - OÂng coù thaáy nhöõng thöûa ruoäng naøy khoâng? Toân giaû thöa: - Coù thaáy, baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät hoûi oâng A-nan: - OÂng coù theå vì caùc Tyø-kheo maø cheá phaùp y nhö vaäy ñöôïc khoâng? Toân giaû thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, con coù theå cheá ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû: - OÂng neân trôû veà daïy caùc Tyø-kheo. Baáy giôø, Toân giaû A-nan trôû veà laïi thaønh Vöông-xaù daïy caùc Tyøkheo may y caét roïc nhö vaày: Ñaây laø ñieàu daøi, ñaây laø ñieàul5>l ngaén, ñaây laø laù,l5>2 ñaây laø ñöôøng may thöù nhaát, ñaây laø ñöôøng may thöù hai, ñaây laø ñöôøng may giöõa, ñaây laø laù ñieàu höôùng hai beân.l5>> Baáy giôø, taïi thaønh Vöông-xaù coù soá ñoâng Tyø-kheo ñaõ khoaùc y caét roïc. Sau khi Ñöùc Theá Toân du haønh trong nhaân gian töø phöông nam l5>4

trôû veà thaønh Vöông-xaù, thaáy caùc Tyø-kheo soá ñoâng ñaõ khoaùc y caét roïc neân noùi: - A-nan laø ngöôøi thoâng minh, ñaïi trí tueä. Ta chæ noùi sô qua maø coù theå giaûi nghóa roäng raõi. Ñeä töû caùc Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, ñôøi quaù khöù, ñaõ maëc phaùp y nhö vaäy; nhö Ta hieän nay. Ñeä töû cuûa caùc Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc, ñôøi vò lai, cuõng seõ maëc phaùp y nhö vaäy; nhö ta hieän nay. Vì y cuûa Sa-moân, duøng dao caét roïc may thaønh, neân khoâng bò oaùn taëc cöôùp ñoaït. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo caét roïc may thaønh y An-ñaø-hoäi, y uaát-ñaø-la-taêng, y Taêng-giaø-leâ. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo caét roïc may thaønh y An-ñaø-hoäi, maëc saùt thaân, laù y ngoaøi ñöôøng bieân mau hö, buïi ñaát vaøo trong laù, töø ñoù veà sau cho pheùp may y An-ñaø-hoäi khoâng caét roïc. Caùc Tyø-kheo khoaùc y Uaát-ña- la-taêng, Taêng-giaø-leâ caét roïc, laù y ngoaøi ñöôøng bieân cuõng mau bò hö, buïi ñaát vaøo beân trong aåm öôùt. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp khoaùc y Uaát-ña-la-taêng, Taêng-giaø-leâ caét roïc, nhöng laù y ngoaøi ñöôøng bieân may thaønh chaân chim, hoaëc laù y ngoaøi

l53l. Ñieàu , reûo vaûi heïp maø daøi, töôïng tröng bôø ruoäng. l5>2. Dieäp , reûo vaûi, nhö chieác laù, chæ khaâu moät bieân dính vaøo y. l5>>. Tham chieáu Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>7a27): laù ñieàu nöûa beân traùi ñeå hôû ñöôøng bieân traùi. Laù ñieàu phaûi, hôû bieân phaûi. Laù ñieàu giöõa, hôû caû hai phía. l5>4. Caùt tieät y

. Pali: chinnaka, vaûi ñöôïc caét thaønh töøng mieáng vuoâng nhö thöûa ruoäng, roài may laïi thaønh. Thöôøng goïi laø phöôùc ñieàn y.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 86l

ñöôøng bieân may thaønh caùi leà, hoaëc may thaønh raêng con ngöïa. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát may bao nhieâu ñieàu. Ñöùc Phaät daïy: - Neân may naêm ñieàu, khoâng ñöôïc may saùu ñieàu. Neân may baûy ñieàu, khoâng ñöôïc may taùm ñieàu. Neân may chín ñieàu, khoâng ñöôïc may möôøi ñieàu. Cho ñeán möôøi chín ñieàu, khoâng ñöôïc may hai möôi ñieàu. Neáu quaù soá ñieàu naøy, khoâng ñöôïc chöùa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo vaän xeáp ngöôïc nieát-baøn-taêngl5>5 vaøo nhaø baïch y, bò bung neân loä hình. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Cho pheùp laøm caùi daây ñeå coät. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa vaø xöû duïng caùi daây coät coù maøu saéc ñeïp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc tích chöùa vaø xöû duïng caùi daây coù maøu saéc ñeïp nhö v aäy. Caùc Tyø-kheo duøng gaám ñeå laøm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm baèng gaám. Caùc Tyø-kheo chöùa vaø xöû duïng caùi daây maøu traéng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng maøu traéng ñeå laøm. Cho pheùp nhuoäm maøu ca- sa ñeå chöùa duøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo may daây thaét löng vöøa roäng, vöøa daøi. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc may nhö vaäy. Cho pheùp may beà roäng baûy ngoùn tay, voøng quanh löng ba baän. Neáu nhaän ñöôïc caùi ñaõ may roài, neân laøm hai lôùp, ba lôùp, boán lôùp. Neáu ba, boán lôùp bò roái loaïn thì cho pheùp may dính laïi. Neáu ngaén thì cho pheùp laøm daây noái theâm. Neáu moûng manh, maø thöôøng coät sôï mau ñöùt thì neân laøm caùi khaâu hay caùi moùc. Caùc Tyø-kheo duøng vaät baùu laøm (khaâu vaø moùc). Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng nhöõng vaät quyù baùu ñeå laøm. Neân duøng xöông, ngaø, söøng, thieát, ñoàng, baïch laïp, chì, keõm, chæ, caây, hoà giao ñeå laøm. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ñaët caùi moùc theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Duøng chæ khaâu hoaëc xaâu loã roài buoäc vaøo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo buoäc nhöng bò hö ñöùt hoaøi. Ñöùc Phaät cho söûa chöõa. Nhöng laïi khoâng bieát söûa theá naøo? Phaät baûo hoaëc xeáp laïi roài duøng chæ khaâu, hoaëc treân ñaàu daây sôøn hö thì laáy chæ khaâu noái laïi, hoaëc vaù laïi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo vaøo tuï laïc khoâng chòu coät taêng-kyø-chi.l5>6 Khi ñi y bò rôi, loä hình. Ñöùc Phaät daïy:

l5>5. Nieát-baøn-taêng ; Pali: nivāsana, haï y, noäi y. l5>6. Xem cht. l6l, Ch.i (phaàn iii).

- Khoâng ñöôïc khoâng buoäc y maø vaøo tuï laïc. Cho pheùp buoäc daây hay khaâu laïi. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaøo nhaø baïch y, bò gioù thoåi, y caét roïc bò tuoät khoûi vai. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy - Cho pheùp treân ñaàu vai ñaët caùi khaâu hay caùi moùc. Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian. Baáy giôø, phaàn ñoâng Tyø-kheo caàm y, hoaëc ñoäi y treân ñaàu, hoaëc choaøng nôi vai, hoaëc quaán nôi thaét löng. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töï laø Giaø-phaïm-baø-ñeà,l5>7 ñeán beân soâng Haèng, choã Ñöùc Phaät muoán loäi qua, duøng thaàn löïc veït nöôùc ñeå

Phaät loäi qua. Khi Phaät loäi qua soâng roài, thaáy caùc Tyø-kheo phaàn nhieàu caàm y, hoaëc ñoäi y treân ñaàu, hoaëc choaøng nôi vai, hay quaán nôi thaét löng. Thaáy vaäy, Ngaøi nghó: Caùc Tyø-kheo naøy caàm nhieàu y nhö vaày. Ta neân vì caùc Tyø-kheo quy ñònh soá löôïng y hoaëc nhieàu hoaëc ít nhö theá naøo cho coù giôùi haïn. Neáu quaù thì khoâng ñöôïc chöùa. 5. Kyõ nöõ thaønh Tyø-da-li Theá Toân töø nöôùc Baø-xaø, du haønh nhaân gian ñeán Tyø-xaù-ly. Baáy giôø Am-baø-la-baø-ñeà nghe Ñöùc Phaät cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo du haønh nhaân gian ñeán Tyø-xaù-ly, lieàn ñi xe ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Töø xa nhìn thaáy Ñöùc Theá Toân, töôùng haûo ñoan nghieâm, sinh taâm cung kính hoan hyû, lieàn xuoáng xe ñi boä ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài lui qua ñöùng moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Phaät noùi phaùp khuyeán hoùa khieán sinh hoan hyû. Nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp roài, Am-baø-la-baø-ñeà vui möøng hôùn hôû baïch Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vaø caùc Taêng Tyø-kheo, saùng mai con thænh thoï thöïc vaø nghæ laïi taïi vöôøn con moät ñeâm.l5>8 Ñöùc Theá Toân höùa khaû baèng caùch im laëng. Am-baø-la-baø-ñeà bieát Ñöùc Phaät höùa khaû roài, ñaûnh leã saùt chaân, nhieãu quanh Ñöùc Phaät roài caùo lui. Theá Toân ñang ôû trong vöôøn cuûa Am-baø-la taïi Tyø-xaù-ly. Caùc Leâ-xal5>9 nghe Ñöùc Phaät cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñeä töû du haønh nhaân gian, ñang ñeán nôi Tyø-xaù-ly, lieàn maëc ñuû loaïi y phuïc, trang söùc baèng anh laïc, ñi caùc loaïi xe ñeán nghinh ñoùn Ñöùc Theá Toân. Caùc Leâ-xa hoaëc coù ngöôøi khoaùc y phuïc anh laïc maøu thieân thanh, l5>7. Giaø-phaïm-baø-ñeà ; hay Kieàu-phaïm-ba-ñeà; Pali: Gavampati, con trai phuù hoä ôû Ba-la-naïi, moät trong boán ngöôøi baïn cuûa Da-xaù. l5>8. Xem Tröôøng A-haøm 2 (T0l, tr.l>b20), kinh soá 2 “Du haønh” l5>9. Leâ-xa . Pali: Licchavī, moät boä toäc raát huøng maïnh thôøi Phaät, laø chuû nhaân cuûa thaønh Vesāli (Tyø-xaù-li).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 86>

thaéng xe maøu thieân thanh, ngöïa maøu thieân thanh, thò tuøng cuõng maëc maøu thieân thanh, ñao, maâu, phan, caùi cuõng maøu thieân thanh. Haït chaâu, loâng, phaát traàn maøu xanh, vaøng, ñoû, traéng, ñen, ngöïa xe thò tuøng trang söùc cuõng nhö vaäy. Coù naêm traêm Leâ-xa nhö vaäy ñeán choã Ñöùc Phaät. Khi Am-baø-la-baø-ñeà nghinh ñoùn Ñöùc Phaät trôû veà, giöõa ñöôøng gaëp caùc Leâ- xa, khoâng beân naøo chòu traùnh nhöôøng ñöôøng, neân noùc xe (856al) ñuïng nhau. Trong soá Leâ-xa coù moät vò kyø laõo hoûi Am- baø-la-baø-ñeà: - Vì lyù do gì nhaø ngöôi khoâng traùnh ñöôøng, eùp saùt nhau khieán noùc xe ñuïng nhau? Baø-ñeà traû lôøi: - Sôû dó nhö vaày laø vì toâi thænh Ñöùc Phaät vaø chö Taêng veà nghæ nôi vöôøn toâi. Taát caû taâm toâi ñeàu höôùng veà Ñöùc Phaät, neân khoâng ñeå yù caùc vieäc khaùc. Leâ-xa noùi: - Toâi trao cho nhaø ngöôi moät traêm ngaøn löôïng vaøng, nhaø ngöôi nhöôøng cho toâi ñöôïc thænh Phaät cuùng döôøng coù ñöôïc khoâng?l540 Baø-ñeà noùi: - Toâi ñaõ thænh Phaät vaø Taêng nghæ ñeâm nôi vöôøn toâi, laøm sao thay ñoåi ñöôïc. Leâ-xa noùi: - Toâi seõ trao cho nhaø ngöôi hai traêm ngaøn löôïng vaøng. Cho ñeán, möôøi saùu traêm ngaøn, ñeå ñöôïc thænh Ñöùc Theá Toân veà cuùng döôøng moät ngoï trai. Am-baø-la-baø-ñeà ñeàu traû lôøi: - Khoâng theå ñöôïc.

Leâ-xa laïi noùi: - Ñem taøi saûn phaân nöûa nöôùc ñöa cho nhaø ngöôi. Nhaø ngöôi ñeå toâi ñöôïc thænh Phaät thoï thöïc, coù ñöôïc khoâng? Am-baø-la-baø-ñeà noùi: - Daàu oâng cho toâi toaøn boä nöôùc Tyø-xaù-ly, toâi cuõng khoâng theå thay ñoåi ñöôïc. - Taïi sao vaäy? - Vì toâi ñaõ nguyeän ñöôïc thænh Phaät vaø Taêng ñeán nôi vöôøn ñeå cuùng döôøng. Baáy giôø, naêm traêm Leâ-xa noåi saân haän ñöa tay leân, noùi - Am-baø-la-baø-ñeà ñaõ boû qua chuùng ta roài. Noùi xong, hoï lieàn cho xe ñeán vöôøn Am-baø-la.

l540. Truyeän keå bò nhaûy soùt neân thieáu maïch laïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 864

Theá Toân ôû taïi vöôøn kia, ñang noùi phaùp cho voâ soá chuùng vaây quanh. Töø xa thaáy naêm traêm Leâ-xa ñeán, Ngaøi baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo naøo chöa thaáy chö thieân Ñao-lôïi xuaát du, thì neân xem caùc Leâ-xa naøy. Khi chö thieân Ñaïo-lôïi muoán xuaát du thì cuõng gioáng nhö caùc Leâ-xa naøy khoâng khaùc. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi haõy caån thaän taâm nieäm, nhieáp trì oai nghi. Ñaây laø lôøi daïy cuûa ta. Tyø-kheo, theá naøo laø caùc ngöôi haõy caån thaän taâm nieäm? - Tyø-kheo quaùn thaân treân noäi thaân, an truï chaùnh nieäml54l; tinh caàn, nhieáp trì nieäm khoâng taùn loaïn, ñieàu phuïc xan tham, taät ñoá, öu naõo theá gian. Quaùn thaân treân ngoaïi thaân, an truï chaùnh nieäm; tinh caàn, nhieáp trì nieäm, khoâng taùn loaïn, ñieàu phuïc xan tham, taät ñoá, öu naõo theá gian. Quaùn thaân treân noäi ngoaïi thaân, quaùn thoï, yù vaø phaùp cuõng nhö vaäy. Tyø- kheo nhö vaäy ñöôïc chaùnh taâm. - Tyø-kheo, theá naøo goïi laø nhieáp trì oai nghi? - Tyø-kheo hoaëc ra hoaëc vaøo, co duoãi, cuùi ngöôùc, chaáp trì y baùt, hoaëc aên, hoaëc uoáng, hoaëc uoáng thuoác, ñaïi tieåu tieän lôïi, hoaëc nguû, hoaëc thöùc, hoaëc ñi, hoaëc laïi, hoaëc ngoài, hoaëc ñöùng, hoaëc noùi naêng hay im laëng, taâm thöôøng chuyeân nhaát. Ñoù goïi laø Tyø-kheo nhieáp trì oai nghi. Baáy giôø, naêm traêm Leâ-xa ôû Tyø-xaù-li ñeán choã ñaäu xe, xuoáng xe, ñi boä ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Khi naêm traêm Leâ-xa ôû beân Ñöùc Phaät thì oai thaàn cuûa hoï khoâng coøn nöõa. Chæ coù aùnh saùng oai ñöùc toái thaéng cuûa Ñöùc Phaät Theá Toân ôû giöõa ñaïi chuùng khoâng coù gì saùnh kòp. Nhö maët trôøi ñi trong baàu trôøi muøa thu khoâng chuùt maây che, oai thaàn röïc rôõ khoâng gì saùnh baèng. Cuõng vaäy, Ñöùc Theá Toân ôû giöõa naêm traêm Leâ-xa vôùi thaàn ñöùc danh xöng, töôùng maïo ñoan chaùnh khoâng gì saùnh kòp. Luùc aáy, trong chuùng coù Baø-la-moân töï laø Taân-kyø- döông-naâu.l542 Baø-la-moân naøy töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, baïch Phaät: - Con coù ñieàu muoán noùi. Ñöùc Phaät daïy: OÂng cöù noùi. Baø-la-moân naøy lieàn ñoái tröôùc Phaät noùi keä khen ngôïi Ñöùc Nhö Lai: l54l. YÙ chæ , töùc nieäm xöù. Cf. Tröôøng A-haøm. ñaõ daãn, ñoaïn naøy, Phaät giaûng boán nieäm xöù cho caùc Tyø-kheo ñeå caûnh giaùc khi Am-ba-baø-lò ñeán. Vì sôï caùc Tyø-kheo treû seõ bò meâ hoaëc bôûi saéc ñeïp cuûa coâ. Trong Baûn Haùn treân, maïch laïc bò ñaûo loän. l542. Taân-kyø-döông-naâu . Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>5cl9): Ma-naïp Taân-kyø-da

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 865 .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 866

Vua Ma-kieät ñöôïc thieän lôïi, Vua Öông giaø caàm giaùp ngoïc; Phaät xuaát hieän nôi nöôùc naøy, Tieáng chaán ñoäng nhö nuùi Tuyeát. Nhö höông sen tinh khieát, Khi nôû thôm ngaøo ngaït. Nay xem aùnh saùng Phaät, Nhö maët trôøi môùi moïc; Nhö maët traêng treân khoâng, Khoâng coù maây che khuaát. Theá Toân cuõng nhö vaäy, Saùng choùi trong theá gian. Xem trí tueä cuûa Phaät, Nhö ñuoác saùng ban ñeâm; Cho ñôøi con maét saùng, Giaûi quyeát caùc nghi hoaëc. Caùc Leâ-xa noùi vôùi Baø-la-moân: - Yeâu caàu oâng noùi laïi baøi keä naøy. Ngöôøi Baø-la-moân noùi laïi baøi keä naøy ba laàn. Caùc Leâ-xa cho ñaây laø baøi keä raát hay, taëng thöôûng naêm traêm chieác y. Ngöôøi Baø-la-moân nhaän ñöôïc soá y naøy roài, lieàn ñem daâng leân Ñöùc Phaät, nguyeän caàu Ñöùc Phaät duõ loøng thöông vì hoï maø nhaän cho. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Leâ-xa: - Theá gian coù naêm thöù quyù baùu khoù ñöôïc. l. Phaät Theá Toân ra ñôøi trong theá gian laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. 2. Ñöùc Phaät ra ñôøi trong theá gian, nghe ñöôïc lôøi thuyeát giaûng cuûa Ngaøi laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. >. Ñöùc Phaät ra ñôøi trong theá gian, nghe Ngaøi thuyeát phaùp maø tin vaø hieåu laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. 4. Ñöùc Phaät ra ñôøi trong theá gian, nghe Ngaøi thuyeát phaùp maø thaät haønh nhö phaùp laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. 5. Ñaït ñöôïc chaùnh tín vaø öa thích laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. Baáy giôø, naêm traêm Leâ-xa nghe Phaät duøng moïi phöông tieän noùi phaùp khai hoùa raát vui möøng, baïch Phaät: - Chuùng con xin pheùp ñöôïc môøi Ngaøi vaø caùc Taêng Tyø-kheo ngaøy mai thoï thöïc. Ñöùc Phaät Noùi: - Ta ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa Am-baø-la-baø-ñeà roài. Baáy giôø naêm traêm Leâ-xa ñöa tay leân noùi: - Am-baø-la-baø-ñeà ñaõ hôn chuùng con!

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 867

Noùi xong, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán tröôùc Ñöùc Phaät kính leã saùt chaân, nhieãu quanh roài caùo lui. Baáy giôø, Am-baø-la-baø-ñeà veà nhaø, saém söûa ñaày ñuû caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, saùng hoâm sau ñuùng giôø ñeán thænh Ñöùc Theá Toân phuù trai. Ñöùc Theá Toân khoaùc y böng baùt cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Taêng Tyø-kheo ñeán nhaø Am-baø-la-baø-ñeà, an toaï nôi choã ngoài. Baáy giôø, Am-baø-la-baø-ñeà daâng côm leân Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo vôùi taát caû caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Khi Ñöùc Phaät thoï thöïc xong, thì Am-baø-la-baø-ñeà röôùc bình baùt cuûa Ngaøi ñeå xuoáng ñaát vaø ñem bình nöôùc röûa baèng vaøng ñeán röûa tay Ngaøi, roài ñeán tröôùc Ñöùc Phaät baïch: - Nöôùc Tyø-xaù-ly naøy thì coù nhieàu khu vöôøn, nhöng quang caûnh vöôøn ôû ñaây laø ñeïp nhaát. Nay con xin daâng cuùng Ñöùc Theá Toân laøm choã nghæ ngôi. Cuùi xin Theá Toân nhaän cho. Ñöùc Phaät daïy: - Nhaø ngöôi neân daâng cuùng Phaät vaø töù phöông Taêng. Taïi sao vaäy? Vì neáu vöôøn cuûa Phaät, vaø vaät trong vöôøn hoaëc phoøng xaù, vaø vaät trong phoøng xaù hay bình baùt, y, toïa cuï, oáng ñöïng kim, cuõng nhö thaùp mieáu cuûa Phaät thì taát caû theá gian chö thieân, long thaàn, phaïm thieân, Sa-moân, Baø-la-moân, chö thieân vaø ngöôøi khoâng theå xöû duïng

ñöôïc. Am-baø-la-baø-ñeà thöa: - Nhö vaäy con xin daâng cuùng Phaät vaø töù phöông Taêng. Cuùi xin Ngaøi nhaän cho. Ñöùc Phaät duõ loøng thöông nhaän vaø chuù nguyeän cho: Neáu xaây caát chuøa mieãu, Troàng vöôøn caây aên traùi, Laøm caàu ñoø ngöôøi qua, Ñoàng hoang cho nöôùc traùi, Cho luoân nôi truù nguï; Nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy, Ngaøy ñeâm phöôùc theâm lôùn. Thöôøng nhö phaùp trì giôùi, Ngöôøi aáy höôùng ñöôøng laønh. Baáy giôø, Am-baø-la-baø-ñeà laáy chieác gheá nhoû ngoài qua moät beân, Ñöùc Theá Toân noùi caùc baøi phaùp, khieán Am-baø-la-baø-ñeà raát hoan hyû, töø choã ngoài, lieàn ñöôïc tieâu tröø caùc traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaõ thaønh töïu chöùng quaû, baïch Phaät: - Töø nay con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng, laøm ngöôøi öu-baø- tö, troïn

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 868

ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Am-baø-la-baø-ñeà ñöôïc nghe Ñöùc Phaät duøng moïi phöông tieän noùi phaùp, loøng raát vui möøng, töø choã ngoài ñöùng daäy kính leã saùt chaân Ngaøi, roài caùo lui. 6. Ba Y Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû nôi tònh xöù tö duy, taâm töï nghó: Caùc Tyø- kheo treân ñöôøng ñi quaûy theo nhieàu y. Coù vò ñoäi y treân ñaàu. Coù vò vaét nôi vai. Hoaëc coù vò quaán nôi thaét löng. Sau khi thaáy, suy nghó nhö vaày: Ta haõy cheá ñònh cho caùc Tyø-kheo soá löôïng y nhieàu ít theá naøo, chöù khoâng ñöôïc chöùa nhieàu quaù. Hoâm ñoù, Ñöùc Theá Toân ngoài nôi ñaát troáng. Ñaàu ñeâm khoaùc moät chieác y, ñeán nöûa ñeâm caûm thaáy laïnh. Khoaùc chieác (857al) y thöù hai, ñeán cuoái ñeâm vaãn caûm thaáy laïnh, maëc chieác y thöù ba. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân môùi nghó nhö vaày: Ñôøi sau, ngöôøi thieän nam khoâng chòu ñöïng ñöôïc söùc laïnh, thì neân cho pheùp chöùa ñaày ñuû ba y. Ta neân cho pheùp caùc Tyø- kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Saùng hoâm sau, nhaân vieäc naøy Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, baûo: - ÔÛ nôi choã yeân tónh, Ta suy nghó: Tyø-kheo treân ñöôøng ñi quaûy theo nhieàu y. Coù vò ñoäi y treân ñaàu. Coù vò vaét nôi vai. Hoaëc coù vò quaán nôi thaét löng. Sau khi thaáy, suy nghó nhö vaày: Ta haõy cheá ñònh cho caùc Tyø-kheo soá löôïng y nhieàu ít theá naøo, chöù khoâng ñöôïc chöùa nhieàu quaù. Chính ta ngoài nôi ñaát troáng, ñaàu ñeâm khoaùc moät chieác y, ñeán nöûa ñeâm caûm thaáy laïnh. Khoaùc chieác y thöù hai, ñeán cuoái ñeâm vaãn caûm thaáy laïnh, maëc chieác y thöù ba. Neân Ta khôûi yù nghó: Ñôøi sau, ngöôøi thieän nam seõ khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc söùc laïnh, neân cho pheùp chöùa ñaày ñuû ba y. Ta qui ñònh cho caùc Tyø-kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa ba y, neáu quaù, khoâng ñöôïc chöùa. Baáy giôø, coù moät truù xöù noï, Taêng boán phöông nhaän ñöôïc Taêng-giaø- leâ quyù giaù, ñem may ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát theá naøo, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñem ñoåi vaät khaùc roài tuøy choã duøng. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát sai ai ñi ñoåi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo ñem ñoåi. Hoaëc sai ngöôøi giuùp vieäc Taêng-giaø- lam. Hoaëc Sa-di, Öu-baø-taéc ñem ñoåi. Hoaëc thí chuû töï ñoåi. Roài tuøy choã söû duïng. Theá Toân ôû taïi nöôùc Baït-ñeà. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y soâ-ma, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 869

- Cho pheùp duøng. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y la-haàu-ña,l54> baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y a-ña-haàu-ña,l544 baïch Phaät, Phaät cho pheùp chöùa duøng. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa y coù maøu saéc röïc rôõ, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi chöùa y baèng gaám coù maøu saéc röïc rôõ. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa y baèng gaám. Y traéng neân nhuoäm maøu ca-sa roài chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi khoaùc y coù tua khoâng caét roïc.l545 Ñöùc Phaät d aïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Coù nhoùm saùu Tyø-kheo laïi duøng gaám laøm tua y, Phaät khoâng “Cho pheùp chöùa duøng.” Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi chöùa y phaû-na-ñaø-thi,l546 Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhöõng ngöôøi ngu si naøy! Ta cheá caùi naøy; caùc ngöôi laïi laøm caùi khaùc! Theá Toân ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Coù ñaøn-vieät môøi côm. Theo thöôøng phaùp cuûa caùc Ñöùc Phaät, neáu khoâng ñeán phuù trai thì ôû nhaø ñi xem xeùt caùc phoøng oác. Khi xem xeùt caùc phoøng oác, Ngaøi thaáy coù Tyø-kheo traûi Taênggiaø-leâ döôùi ñaát, muoán raùp taám vaûi maïng vaøo. Thaáy vaäy, Ñöùc Phaät ñeán choã Tyø-kheo hoûi: - Sao ngöôi traûi y döôùi ñaát? Tyø-kheo thöa: - Con muoán khi maëc, maët trong loän ra ngoaøi thì taám maïng naøy hieän ra. Ñöùc Phaät daïy: - Laønh thay! Laønh thay! Tyø-kheo, vieäc thaày laøm laø phaûi. Khi caùc Tyø-kheo thoï thöïc xong trôû veà, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo noùi:

1543. La-haàu-ña y . Coù leõ chæ moät loaïi vaûi moûng, Pali (=Skt.): lahuta (?). l544. A-ña-haàu-ña y . Khoâng roõ loaïi vaûi gì. l545. Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>7al7): Tyø-kheo ñöôïc y kieáp-boái, khoâng caét tua (raâu) ôû ñaàu. l546. Phaû-na-ñaø-thi . Cf. Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>8b0l): coù Tyø-kheo xin Phaät

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 870 cho duøng y chui ñaàu (quaùn ñaàu y) roài khoaùc y baït-na leân. Phaät khoâng cho. Coù leõ phaû-na-ñaø-thi vaø baït-na laø moät, nhöng khoâng roõ phieân töø Skt. gì.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 871

- Sau khi caùc Tyø-kheo ñi thoï thöïc, Ta ñi xem xeùt caùc phoøng oác, thaáy coù Tyø-kheo bung y döôùi ñaát, muoán raùp taám vaûi maïng vaøo. Thaáy vaäy ta ñeán choã Tyø-kheo hoûi taïi sao thaày bung y döôùi ñaát? Tyø-kheo thöa, “Con muoán khi maëc, maët trong loän ra ngoaøi thì taám maïng naøy hieän ra.” Ta lieàn kheo ngôïi: “Laønh thay! Laønh thay! Vieäc thaày laøm laø phaûi.” - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo may y môùi, An-ñaø-hoäi moät lôùp, Uaát-ña-la-taêng moät lôùp, Taêng-giaø-leâ hai lôùp. Neáu y cuõ thì cho pheùp An-ñaø-hoäi hai lôùp, Uaát-ña-la-taêng hai lôùp, Taêng-giaø-leâ boán lôùp. Neáu y phaán taûo thì lôùp nhieàu ít tuøy yù. Theá Toân ôû nöôùc Khoaùng daõ. Chuùng Taêng nhaän ñöôïc y kheùo ñöôïc theå hieän,l547 Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Nhaän ñöôïc y gaám, Phaät khoâng cho pheùp duøng. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc caùi muøng (maøn), Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Moät thôøi Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Baït-kyø, du haønh

trong nhaân gian, ñeán nuùi Thaát-thuû-ma-la, röøng Khuûng uùy, truï trong vöôøn Nai. Khi aáy, coù Boà-ñeà Vöông töû laøm ngoâi ñieän ñöôøng môùi, nhöng chöa coù Sa- moân, Baø-la-moân naøo ñeán caû. Moïi ngöôøi ñang chôø ñôïi. Moät hoâm, Vöông töû nghe Ñöùc Phaät töø nöôùc Baït-kyø du haønh trong nhaân gian, ñeán nuùi Thaát-thuû-ma-la, röøng Khuûng uùy, truï trong vöôøn Nai, lieàn sai ngöôøi keâu Taùt-xaø, con trai cuûa ngöôøi Baø-la-moân, noùi: - Ngöôi nhaân danh ta ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân ñi ñöùng coù ñöôïc nheï nhaøng khoâng? Ít beänh ít naõo khoâng? Truï chæ coù an laïc khoâng? Roài baïch nhö vaày: Thænh Phaät vaø taêng nhaän lôøi môøi thoï thöïc cuûa ta, vaø baïch Phaät: Ta vöøa xaây ngoâi ñieän ñöôøng môùi, chöa coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo ñeán caû. Taát caû nhaân daân ñeàu ñang mong chôø, cuùi xin thænh Ñöùc Phaät ñeán an toaï tröôùc, sau ñoù, Boà-ñeà vöông töû ngoài môùi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Khi aáy, Taùt-xaø, con trai cuûa ngöôøi Baø-la-moân, kính leã saùt chaân Vöông töû, roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, thaønh kính thaêm hoûi, roài lui ngoài qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Boà-ñeà vöông töû cuùi ñaàu döôùi chaân Ñöùc Theá Toân, vaán an Theá Toân, ñi ñöùng coù ñöôïc nheï nhaøng khoâng? Ít beänh ít naõo khoâng? Truï chæ coù an laïc khoâng? Boà-ñeà vöông töû xin ñöôïc pheùp thænh Phaät vaø Taêng nhaän lôøi môøi thoï thöïc. Boà-ñeà vöông töû vöøa môùi xaây xong ngoâi ñieän ñöôøng, nhöng chöa coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo ñeán caû. Taát caû nhaân daân ñang mong chôø, xin thænh Phaät ñeán an toaï tröôùc, sau ñoù Vöông töû seõ ngoài môùi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Ñöùc Theá Toân höùa khaû baèng caùch im laëng. Taùt-xaø, con trai cuûa

l547. Thieän hieån hieän y .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 872

ngöôøi Baø-la-moân, bieát Ñöùc Phaät höùa khaû roài, töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu Phaät caùo lui, veà laïi choã Vöông töû thöa nhö vaày: - Sa moân Cuø-ñaøm ñaõ nhaän lôøi thænh thoï thöïc baèng caùch im laëng roài. Baây giôø laø luùc thích hôïp. Vöông töû chuaån bò cho saém söûa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Ñeâm vöøa qua, saùng ñeán cho lau queùt ñieän ñöôøng, duøng vaûi môùi toát traûi töø tam caáp vaøo ñeán ñieän. Ñeán giôø, sai ngöôøi thænh Phaät thoï thöïc. Ñöùc Theá Toân khoaùc y böng baùt cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Taêng Tyø-kheo ñeán nhaø Boà-ñeà Vöông töû. Baáy giôø, Vöông töû ra ngoaøi cöûa cung nghinh Ngaøi. Töø xa thaáy Ñöùc Phaät ñeán, lieàn ñeán tröôùc Ngaøi ñaûnh leã saùt chaân, roài theo haàu Ngaøi ñi vaøo, nhö ngöôøi ñeä töû bieát vaâng lôøi. Ñöùc Theá Toân vaøo tröôùc nhaø Vöông töû, ñöùng im laëng. Vöông töû thöa: - Cung kính thænh Theá toân böôùc leân vaûi ñeå ñi leân ñieän, khieán cho con ñöôïc phöôùc an laïc. Laàn thöù hai, laàn thöù ba Vöông töû cuõng thöa Ñöùc Theá Toân nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân vaãn im laëng, quay laïi nhìn Toân giaû A-nan. Toân giaû A-nan bieát Ñöùc Phaät khoâng muoán böôùc leân treân vaûi môùi ñeå ñi, laø vì lôïi ích sau naøy cho chuùng sinh. Toân giaû A-nan noùi vôùi Vöông töû: - Xeáp vaûi naøy laïi. Nhö Lai khoâng muoán böôùc leân treân ñeå ñi, laø vì lôïi ích sau naøy cho chuùng sinh vaäy. Vöông töû voäi

vaøng cho xeáp vaûi laïi vaø thænh Phaät leân ñieän ñeå cho con ñöôïc phöôùc. Luùc aáy, Ñöùc Phaät môùi leân ñieän, ngoài an nôi choã ngoài. Baáy giôø, Vöông töû baét ñaàu daâng côm leân Phaät vaø Taêng vôùi taát caû ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Ñöùc Phaät thoï thöïc vaø röûa baùt xong, Vöông töû laáy moät chieác gheá nhoû ngoài moät beân. Ñöùc Theá Toân duøng moïi phöông tieän vì Vöông töû noùi phaùp roài, töø choã ngoài trôû veà truù xöù, duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo noùi: - Vaûi quyù traûi döôùi ñaát, khoâng ñöôïc ñi leân treân, neáu ñi thì seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, phoøng xaù cuûa Tyø-kheo nhieàu buïi ñaát, Phaät cho pheùp röôùi nöôùc queùt, röôùi nöôùc queùt roài laïi coù buïi, Phaät cho pheùp duøng nöôùc troän buøn ñeå treùt. Neáu vaãn coù buïi, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng caùc loaïi thaûm y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâu, vaø moät trong möôøi loaïi vaûi, traûi treân ñaát.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 87l

Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giô baø meï gheû cuûa Vua Ba-tö-naëc coù tín taâm nôi Phaät phaùp, ñem vaûi gaám quyù giaù thöù Vua maëc daâng cuùng cho töù phöông Taêng sau ñoù maïng chung. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñem traûi treân ñaát. Coù nhöõng ñaïi thaàn khoâng tin öa Phaät phaùp, coù vieäc ñeán Taêng- giaø-lam, thaáy caùc Tyø-kheo ñem vaûi gaám ñaïi quyù giaù thöù Vua maëc laøm ñoà traûi ñaát, hoï cô hieàm noùi: - Sa moân thích töû khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû, coù nhieàu tham caàu, chöùa dö thöøa, töï noùi laø bieát chaùnh phaùp, maø ñem vaûi gaám ñaïi quyù giaù thöù Vua maëc traûi döôùi ñaát. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ñaøn- vieät tuy daâng cuùng, nhöng ngöôøi thoï nhaän phaûi bieát ñuû chöù? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng vaûi quyù giaù thöù Vua maëc traûi döôùi ñaát. Töø nay veà sau cho pheùp laøm neäm ngoài, neäm naèm, goái, maøn che ôû treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo quaán ñaàu, ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc! Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin Ñöùc Phaät chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc quaán ñaàu nhö phaùp cuûa baïch y. Neáu quaán ñaàu thì seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñaàu bò laïnh, baïch Phaät. Phaät cho pheùp duøng loâng mòn keát laïi ñeå quaán hay laøm maõo ñeå ñoäi. Tyø-kheo Ñaõn-ñaø-lö-ña-leâl548 khoaùc y ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp trang nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc y nhö vaäy, töø trong Taêng-giaø-lam. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu maëc nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc moät y ñeán choã Phaät, baïch: - Ñaây laø phaùp trang nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc moät y, töø nôi ñaïi tieåu tieän. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y chui ñaàu,l549 ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò.

l548. Ñaõn-ñaø-lö-ña-leâ . l549. Quaùn ñaàu y . Loaïi y coù coå; khi khoaùc chui ñaàu qua.

Coù Tyø-kheo khoaùc y ngaén ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y baèng da, ñeán choã Phaät baïch: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin Ngaøi chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc aùo keùp ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc khoá ñeán choã Phaät, baïch: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo quaán chaân ñi ñeán choã Phaät, thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc quaán nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu quaán seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo quaán chaân baèng coû boà ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin Theá Toân cho p heùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc quaán nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y, neáu quaán seõ nhö phaùp trò. Ñöùc Phaät noùi caùc Tyø-kheo tieáp: - Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi ngu si, traùnh nhöõng ñieàu ta caám cheá, laïi taïo ra nhöõng vieäc khaùc. Taát caû caùc phaùp cuûa baïch y nhö vaäy, khoâng ñöôïc maëc. Baáy giôø. Caùc Tyø-kheo giaû beän toùc thaønh buùi toù, ñeán choã Phaät thöa:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 87>

- Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin Theá Toân cho p heùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, neáu laøm nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo thoï trì baùt baèng caây, ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin höùa khaû. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc thoï trì baùt nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo khoâng ñöôïc chöùa, neáu chöùa seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo thoï trì laàu ñöïng baùtl550 ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin höùa khaû. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo. Khoâng ñöôïc thoï trì. Neáu chöùa seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc mang khaên tay theâul55l ñeán choã Ñöùc Phaät t höa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc mang. Neáu mang seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc aùo coû ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc, ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, neáu maëc seõ nhö phaùp trò. Caùc loaïi y nhö vaày: hoaëc baèng coû, baèng coû baø-sa, baèng voû caây, baèng laù caây, baèng chaâu anh laïc, taát caû nhöõng loaïi y nhö vaäy, ñeàu khoâng ñöôïc chöùa duøng, neáu chöùa duøng seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y baèng da cuûa ngoaïi ñaïo, ñeán choã Phaät, thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin thuaän cho. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa, neáu chöùa seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc loâng chim keân keân ñeán

choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy:

l550. Baùt laâu , vôùi lôøi chua trong baûn Haùn: “Ba caây gaäy choáng xuoáng ñaát, ñaët baùt vaøo trong; beân treân, xoû ngang caùc vaät, roài gaùnh treân vai maø ñi. Vì theá goïi laø laàu ñöïng baùt.”

l55l. Tuù thuû y .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 874

- Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc duøng. Neáu duøng seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y khaâm-baø-la baèng toùc ngöôøi ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc maëc, neáu maëc maéc Thaâu-lan-giaù. Coù Tyø-kheo khoaùc y khaâm-baø-la baèng ñuoâi ngöïa, ñuoâi traâu nöôùc, ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin cho pheùp duøng. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc maëc, neáu maëc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo loaõ theå ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin höùa khaû. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy, ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo. Neáu loä thaân thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Ñöùc Phaät daïy tieáp: - Caùc ngöôi laø nhöõng ngöôøi ngu si. Traùnh nhöõng ñieàu ta ñaõ ngaên caám, laïi taïo ra bao nhieâu caùi khaùc. Taát caû caùc phaùp cuûa ngoaïi ñaïo nhö vaäy khoâng ñöôïc laøm. 7. Phaùp thöùc phaân vaät Baáy giôø, coù Tyø-kheo nôi truù xöù noï, hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät coù theå chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân laøm nhö theá naøo, ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp phaân chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát caùch chia. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi nhieàu hay ít, hoaëc möôøi vò, hoaëc hai möôi vò, cho ñeán traêm vò, thì chia traêm phaàn. Neáu coù hai thöù toát xaáu, cho pheùp troän loän vôùi nhau ñeå chia. Vò chia töï laáy phaàn mình tröôùc. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï laáy phaàn mình tröôùc, maø neân boác thaêm ñeå chia. Vò chia töï boác xaêm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï mình boác thaêm. Khi boác thaêm, khoâng neân ñeå cho thaáy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 875

Khi boác thaêm chia vaät coù khaùch Tyø-kheo ñeán. Ñöùc Phaät daïy: - Neân chia phaàn cho hoï. Hoaëc khi vöøa chia phaàn xong, hoaëc luùc chöa boác xaêm, hay luùc ñang boác xaêm maø coù khaùch Tyø-kheo ñeán, thì taát caû ñeàu chia phaàn cho hoï. Chæ tröø khi boác xaêm roài, coù khaùch Tyø-kheo ñeán thì khoâng ñöôïc chia phaàn, hay khi ñaõ vui veû nhaän phaàn roài, duø coù khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng khoâng ñöôïc chia phaàn, hay chia coøn dö ñem chia trôû laïi, ñaõ xong maø coù khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng khoâng ñöôïc chia phaàn, hoaëc ñaõ cho Sa-di, hay sai ngöôøi chia roài, duø coù khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng khoâng ñöôïc chia phaàn. Tröôøng hôïp, khi Tyø-kheo ñang chia y, maø khaùch Tyø-kheo ñeán quaù nhieàu, neân vieäc chia y bò vaát vaû phieàn phöùc, coù theå sai moät ngöôøi ñöùng ra chia, baèng phaùp

baïch yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng yeát-ma hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät ñöôïc hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn coù theå taùc phaùp yeát-ma, taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Y hoaëc phi y cuûa truù xöù naøy nhaän ñöôïc, neân chia cho hieän tieàn Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi chia y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Truù xöù naøy nhaän ñöôïc y hoaëc phi y, neân chia cho hieän tieàn Taêng. Nay Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi chia. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän truù xöù naøy, y hoaëc phi y nhaän ñöôïc, neân chia cho hieän tieàn Taêng, Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi chia, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi phaân chia roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y baø-thaâu-giaø,l552 baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Caùc Tyø-kheo bò laïnh, baïch Phaät. Phaät cho pheùp khoaùc y coù ñoän boâng. Coù truù xöù noï, chæ coù moät Tyø-kheo, hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y, Taêng coù theå chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu taïi moät truù xöù naøo, chæ coù moät Tyø-kheo ôû, maø hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y. Taêng coù theå chia. Nhöng caùc Tyø-kheo khoâng bieát theá naøo, baïch Phaät, Phaät daïy: - Neáu truù xöù noï, coù moät Tyø-kheo ôû, maø nhaän ñöôïc y, hieän tieàn

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 876

l552. Baø-thaâu-giaø y .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 877

Taêng coù theå chia. Neáu coù khaùch Tyø-kheo ñeán töø boán ngöôøi hoaëc hôn boán ngöôøi thì neân ñem y trao cho moät Tyø-kheo, khieán baïch nhò yeát-ma roài chia. Neáu coù ba ngöôøi neân cuøng nhau noùi ba lôøi ñeå thoï. Neáu coù hai ngöôøi cuõng cuøng nhau noùi ba lôøi ñeå thoï. Neáu chæ coù moät ngöôøi thì taâm nieäm mieäng noùi: Ñaây laø phaàn cuûa toâi. Coù truù xöù noï, coù Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo, muoán chia y theo bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch l55>

Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi coù Tyø-kheo, chia y theo bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, coù Tyø-kheo, khôûi töôûng khoâng Tyø-kheo, chia y bieät boä. Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh chia, khoâng phaïm. Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo neân chia y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi laø khoâng Tyø-kheo, chia y. Khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo töôûng laø khoâng Tyø-kheo, chia y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay

khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh chia, khoâng phaïm. Baáy giôø, coù truù xöù noï coù Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo, thoï y bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï y hay khoâng. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï y, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi coù Tyø-kheo, thoï y bieät boä. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï, maéc toäi ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, coù Tyø-kheo, töôûng khoâng Tyø-kheo, thoï y bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng, baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï, khoâng phaïm.

l55>. Bieät boä, chia theo nhieàu nhoùm rieâng reû, trong cuøng moät truù xöù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 878

Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo thoï y. Caùc Tyø- kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh thoï, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi laø khoâng Tyø-kheo thoï y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh thoï, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo, töôûng khoâng Tyø-kheo thoï y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng, baïch Phaät. Phaät daïy: Thaønh thoï, khoâng phaïm.l554 8. Taêng vaät Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù nhieàu vò Tyø-kheo noåi tieáng qua ñôøi, neân ñeå laïi nhieàu Taêng-giaø-lam vaø nhieàu caây aên traùi, ruoäng vöôøn thuoäc Taêng-giaø-lam; coù nhieàu phoøng rieâng vaø caùc vaät duïng thuoäc phoøng rieâng; coù nhieàu bình ñoàng, chaäu ñoàng, buùa, ñuïc, giaù ñeøn; coù nhieàu vaät naëng; coù nhieàu giöôøng daây, giöôøng caây, neäm naèm, neäm ngoài, goái, chöùa nhieàu y- leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâu; coù nhieàu ngöôøi giöõ Taêng-giaø- lam, nhieàu xe coä, nhieàu bình nöôùc röûa, tích tröôïng, quaït; nhieàu ñoà ngheà thôï saét, ñoà ngheà thôï moäc, ñoà ngheà thôï goám, ñoà ngheà thôï da, ñoà ngheà ñan, dao caïo toùc; nhieàu y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm nhö theá naøo, beøn baïch Phaät. Phaät daïy: - Ngöôøi noåi tieáng nhieàu hay khoâng noåi tieáng, taát caû ñeàu thuoäc veà Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem caây aên traùi ruoäng vöôøn cuûa Taêng ra chia. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia. Nhöõng thöù aáy thuoäc veà töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem phoøng rieâng, vaø caùc vaät thuoäc phoøng rieâng ra chia. Phaät daïy: - Ñoù laø vaät cuûa töù phöông Taêng, khoâng ñöôïc chia. Caùc Tyø-kheo ñem bình ñoàng, chaäu ñoàng, buùa, ñuïc vaø caùc thöù troïng vaät khaùc ra chia. Phaät daïy: - Ñoù laø vaät cuûa töù phöông Taêng, khoâng ñöôïc chia. Caùc Tyø-kheo ñem giöôøng daây, giöôøng caây, neäm ngoài, neäm naèm, goái ra chia. Phaät daïy: - Ñoù laø vaät cuûa töù phöông Taêng, khoâng ñöôïc chia. Caùc Tyø-kheo ñem y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la maïo-maïo- la, cuø-laâu ra chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì vaät cuûa töù phöông Taêng. Töø nay veà sau cho

l554. Heát quyeån 40

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 879

pheùp caùc Tyø-kheo chæ coù cuø-laâu roäng ba khuûy tay, daøi naêm khuûy tay, loâng daøi ba ngoùn tay thì ñöôïc chia cho hieän tieàn Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem xe coä, ngöôøi giöõ Taêng-giaø-lam ra chia. Phaät d aïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì thuoäc töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem bình nöôùc, bình nhoû chöùa nöôùc röûa, tích tröôïng, quaït ra chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì vaät cuûa töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem ñoà ngheà saét, ñoà ngheà moäc, ñoà ngheà goám, ñoà ngheà da, ñoà ngheà tre ra chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì vaät cuûa töù phöông Taêng. Töø nay veà sau chæ cho pheùp chia dao caïo toùc, y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim. Caùc Tyø-kheo ñem ñoà caâu-daï-lal555 ra chia. Phaät daïy: - Hieän tieàn Taêng neân chia. Baáy giôø, coù truù xöù noï, hai boä Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät coù theå chia, maø soá löôïng Taêng Tyø-kheo thì nhieàu, Tyø-kheo-ni ít. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm nhö theá naøo. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø khoâng coù Tyø-kheo-ni, chæ coù thöùc-xoa-ma; cuõng chia laøm hai phaàn. Khi aáy, khoâng coù Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na cuõng khoâng coù, chæ coù Sa-di-ni. Ñöùc Phaät daïy: - Cuõng chia laøm hai phaàn. Neáu khoâng coù Sa-di-ni thì chia heát cho Taêng (Tyø-kheo). Coù truù xöù noï, hai boä Taêng nhaän ñöôïc nhieàu vaät. Tyø-kheo ít, Tyø- kheo-ni nhieàu. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân chia laøm hai phaàn. Khoâng coù Tyø-kheo chæ coù Sa-di, cuõng chia laøm hai phaàn. Khoâng coù Sa-di thì chia heát cho Tyø-kheo-ni. Coù Tyø-kheo-ni ôû taïi nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian, ñeán nôi thoân khoâng coù truù xöù Tyø-kheo. Sau khi ñeán thì maïng chung. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát y baùt cuûa vò aáy neân chia cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Nôi ñoù, neáu coù Öu-baø-taéc tin Phaät, hoaëc ngöôøi giöõ vöôøn, neân laáy caát, sau ñoù trong naêm chuùng xuaát gia, ngöôøi naøo ñeán tröôùc thì trao cho hoï. Neáu khoâng coù ai ñeán, thì ñem ñeán truù xöù Taêng-giaø-lam naøo gaàn ñoù ñeå giao. Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Coù truù xöù coù nhieàu Tyø-kheo, Tyø-kheo- ni, Öu-baø-taéc, öu baø di, Quoác vöông Ñaïi thaàn, vaø nhieàu ngoaïi ñaïo, Sa-

l555. Caâu-daï-la

moân, Baø-la-moân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ta muoán tònh toïa tö duy ba thaùng, ñöøng cho pheùp ngöôøi ngoaøi vaøo. Chæ tröø ngöôøi mang thöùc aên. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo töï laäp quy cheá: - Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy, “Ta muoán tònh toïa tö duy ba thaùng, ñöøng cho pheùp ngöôøi ngoaøi vaøo. Chæ tröø ngöôøi mang thöùc aên.” Ngöôøi naøo vaøo, phaûi saùm Ba-daät-ñeà. Baáy giôø, coù tröôûng laõo Hoøa-tieân Baït-ñaøn-ña Töûl556 cuøng caû thaûy saùu möôi vò Tyø-kheo, taát caû ñeàu soáng ôû A-lan-nhaõ, khaát thöïc, trì y phaán taûo, laøm phaùp dö thöïc khoâng aên, nhaát toïa thöïc, nhaát ñoaøn thöïc, ngoài nôi goø maû, ngoài nôi ñaát troáng, ngoài döôùi boùng caây, thöôøng xuyeân ngoài, tuøy luùc ngoài, thoï trì ba y. Hoï töø nöôùc Ba-la ñeán tònh xaù Kyø-hoaøn, nöôùc Xaù- veä, hoûi caùc Tyø-kheo: - Phoøng cuûa Ñöùc Nhö Lai ôû choã naøo? Chuùng toâi muoán ñeán thaêm. Caùc Tyø-kheo noùi: - Nhö Lai daïy nhö vaày: “Ta muoán tònh toïa tö duy ba thaùng,

ñöøng cho pheùp ngöôøi ngoaøi vaøo. Chæ töø ngöôøi mang thöùc aên.” Neáu ngöôøi naøo vaøo phaûi saùm Ba-daät-ñeà. Hoøa Tieân hoûi: - Theá Toân coù noùi nhö vaäy sao? Caùc Tyø-kheo ñaùp lôøi: - Caùc Tyø-kheo töï laäp quy cheá: “Neáu vò naøo vaøo seõ phaûi saùm Ba- daät-ñeà.” Hoøa Tieân noùi: - Toâi khoâng chaáp thuaän quy cheá cuûa caùc tröôûng laõo. Taïi sao vaäy? Vì Ñöùc Phaät coù daïy nhö vaày: “Phaät khoâng cheá thì khoâng ñöôïc töï cheá. Phaät ñaõ cheá thì khoâng ñöôïc traùi phaïm.” Phaûi tuøy thuoäc vaøo nhöõng phaùp ñaõ cheá maø hoïc taäp. Chuùng toâi ñeàu laø nhöõng Tyø-kheo A-lan-nhaõ, cho ñeán thoï trì ba y, ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, tröôûng laõo Hoøa Tieân cuøng saùu möôi Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân an uûi vaø hoûi: - Naày Hoøa-tieân! OÂng coù ñöôïc an laïc khoâng? AÊn uoáng coù bò thieáu thoán khoâng? Truï chæ an tònh khoâng? OÂng töø ñaâu ñeán ñaây? OÂng khoâng nghe Tyø-kheo noùi nhöõng gì hay chaêng? Hoøa Tieân thöa:

l556. Hoøa-tieân Baït-ñaøn-ña Töû . Pali: Upasena Vangataputta,, em trai cuûa Sāriputta, coù taøi huøng bieän, tu haïnh ñaàu ñaø; Vin. iii. 2>0.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 881

- Con truï chæ ñöôïc an laïc, khoâng bò chuyeän aên uoáng laøm khoå nhoïc. Con cuõng coù nghe caùc Tyø-kheo khaùc noùi. Baïch Ñaïi ñöùc! Con cuøng caû thaûy saùu möôi Tyø-kheo nöôùc Ba-La, ñeàu soáng A-lan-nhaõ, cho ñeán thoï trì ba y. Chuùng con töø nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian ñeán nöôùc Xaù-veä, hoûi caùc Tyø-kheo ôû taïi Kyø-hoaøn, “Phoøng Ñöùc Theá Toân ôû choã naøo? Chuùng toâi muoán ñeán thaêm.” Caùc Tyø-kheo noùi nhö vaày, “Ñöùc Theá Toân caàn tònh toïa tö duy ba thaùng, khoâng cho ngöôøi ngoaøi vaøo, chæ töø ngöôøi mang thöùc aên. Neáu vò naøo vaøo thì phaûi saùm Ba-daät-ñeà.” Con lieàn hoûi, “Ñöùc Theá Toân coù baûo saùm Ba-daät-ñeà nhö vaäy khoâng?” Caùc Tyø-kheo noùi, “Chuùng toâi töï laäp ra quy cheá nhö vaäy.” Con lieàn noùi, “Toâi khoâng chaáp thuaän quy cheá aáy. Taïi sao vaäy? Vì Ñöùc Phaät coù daïy nhö vaày: Phaät khoâng cheá khoâng ñöôïc töï cheá. Neáu ñaõ cheá khoâng ñöôïc traùi phaïm. Phaûi tuøy thuoäc vaøo nhöõng phaùp ñaõ cheá maø hoïc taäp. Chuùng toâi ñeàu laø nhöõng ngöôøi soáng A-lan-nhaõ, cho ñeán thoï trì ba y, ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân.” Ñöùc Phaät daïy: - Laønh thay, laønh thay Hoøa-tieân! Caùc oâng ñeàu laø nhöõng ngöôøi A- lan-nhaõ thoï trì ba y, ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi. Neáu coù ai nhö vaäy, thì cuõng ñöôïc thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân, theo yù muoán. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc vò A-lan- nhaõ ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân. Coù vò hoaëc trôû thaønh Tyø-kheo A-lan-nhaõ, hoaëc coù vò khoâng thoï thænh maø thöôøng ñi khaát thöïc; hoaëc coù vò xaû boû y cuûa ñaøn-vieät daâng cuùng maø trì y phaán taûo, hoaëc coù vò xaû boû y dö maø chæ trì ba y. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo xaû boû y, doàn laïi thaønh moät ñoáng lôùn. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm nhö theá naøo, beøn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân boá thí cho chuùng Taêng, hoaëc cuùng cho Phaät, hoaëc cuùng cho thaùp, hoaëc cuùng cho moät ngöôøi. Caùc Tyø-kheo nghe noùi cho moät ngöôøi, beøn mang cho baïch y. Coù Tyø-kheo thaáy vaäy baïch Phaät. Ñöùc

Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc cho baïch y hay ngoaïi ñaïo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm cho Tyø-kheo-ni nhöõng thöù nhö phi y, ñaõy ñöïng baùt, ñöïng giaøy deùp, oáng ñöïng kim, daây ngoài thieàn, daây löng, maõo, khaên chuøi chaân, khaên truøm ñaàu, khaên goùi giaøy guoác. Ñöùc Phaät daïy: - Neân cho Tyø-kheo-ni phi y. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: Coù neân chia phaàn cho nhöõng vò ñang haønh ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa hay khoâng? Hoï baïch Phaät. Phaät daïy:

- Neân chia. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: Nhöõng vò bò taùc yeát-ma ha traùch, hoaëc bò yeát-ma taãn xuaát, yeát-ma y chæ, yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, yeát-ma taùc cöû, nhöõng ngöôøi bò caùc yeát-ma nhö vaäy, coù neân chia phaàn hay khoâng? Hoï baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân ñeå döôùi ñaát hay sai ngöôøi ñöa. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y ngoaïi ñaïo, khoâng nhuoäm, lieàn maëc. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc y nhö vaäy. Neân nhuoäm roài seõ maëc. Coù caùc Tyø-kheo sai baïch y laøm vieäc. Baïch y ñoøi phaàn y. Hoï baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp tính coâng cuûa hoï nhieàu hay ít, traû baèng thöùc aên hay baèng vaät ngang giaù. Caùc Tyø-kheo töï nghó: Neân chia ñoàng phaàn vaûi cho ngöôøi giöõ Taêng- giaø-lam, Sa-di, hay khoâng? Hoï baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu Taêng hoøa hôïp thì cho pheùp chia cho Sa-di ñoàng moät phaàn vaûi. Neáu khoâng hoøa hôïp thì neân chia cho phaân nöûa, hay moät phaàn ba. Neáu Taêng khoâng cho thì khoâng ñöôïc chia. Ngöôøi giöõ Taêng-giaø-lam thì chia cho moät phaàn tö. Neáu Taêng khoâng cho thì khoâng ñöôïc chia. Neáu chia thì seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ñem vaûi bieáu cho cha meï, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neân bieáu. 9. Tyø-löu-ly Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhöõng ngöôøi hoï Thích ôû Ca-duy-la xaây xong moät ngoâi nhaø môùi, chöa coù Sa-moân hay Baø-la-moân naøo ñeán ngoài. Thaùi töû Tyø-löu-lyl557 laïi ñeán ngoài tröôùc, caùc Thích töû ñeàu giaän döõ, maéng: - Ta môùi xaây xong ngoâi nhaø môùi. Ñöùc Phaät chöa ngoài. Maø con cuûa moät nöõ tyø haï tieän ñaõ ngoài tröôùc roài. Baáy giôø, coù keû thò tuøng Baø-la-moân khoâng tin öa Phaät, noùi: - Caùc Thích töû Xaù-di maéng oâng laø con cuûa moät nöõ tyø haï tieän, maø oâng coù theå nhòn ñöôïc chaêng? Thaùi töû noùi: - Hieän taïi ta khoâng coù theá löïc neân chöa ñöôïc töï do. Neáu cha ta qua ñôøi, khi ta leân laøm vua, luùc aáy ngöôi seõ nhaéc laïi ta. Sau ñoù, vua Ba-tö-naëc bò maát ngoâi, thaùi töû Löu-ly töï leân laøm vua.

l557. Tyø-löu-ly . Pali: Vinūmabha, con trai cuûa Pasenadi (Ba-tö-naëc) vôùi Vāsabhakhattiyā (moät nöõ tyø cuûa nhaø hoï Thích).

Vò ñaïi thaàn khoâng tin Phaät kia taâu: - Tröôùc ñaây caùc Thích töû ñaõ maéng Vua. Vua coù theå nhòn ñöôïc sao? Nay caàn phaûi chinh phaït hoï. Vua lieàn taäp hôïp boán binh chuûng ra khoûi thaønh Xaù-veä; keùo ñeán nöôùc Xaù-di. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì loøng töø maãn neân ñaõ hieän tröôùc treân ñöôøng ñi cuûa vua Löu-ly. Ngaøi ngoài döôùi moät boùng caây caèn coãi beân ñöôøng. Khi vua Löu-ly ñeán, thaáy Ñöùc Phaät ñang ngoài döôùi boùng caây caèn coãi, lieàn xuoáng xe ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Coù nhieàu caây

ñaïi thoï toát töôi nhieàu boùng maùt, taïi sao Ngaøi khoâng ngoài, laïi ngoài döôùi boùng caây caèn coãi theá naøy? Ñöùc Phaät Noùi: - Ñaïi vöông! Döôùi boùng maùt cuûa thaân quyeán, thaät laø an laïc. Nhaø vua nghe caâu noùi aáy lieàn nghó: - Ñöùc Theá Toân vì töø maãn nöôùc Xaù-di neân noùi nhö vaäy. Nhaø vua lieàn keùo quaân trôû veà nöôùc Xaù-veä. Vò ñaïi thaàn Baø-la-moân khoâng tin Phaät, laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng taâu: - Tröôùc ñaây caùc Thích töû maéng nhaø vua laø con cuûa nöõ tyø haï tieän. Nay caàn phaûi chinh phaït hoï. Nhaø vua lieàn taäp hôïp boán binh chuûng, ra khoûi Xaù-veä, caùch nöôùc Ca-duy-la-veäl558 khoâng xa, nhaø vua cho döïng moät doanh traïi nhoû ñeå phoøng veä. Baáy giôø caùc Thích chuûng ôû Ca-duy-la-veä ñeàu coù khaû naêng baén xa khoâng traät. Coù ngöôøi baén xa moät do tuaàn vaãn truùng ñích. Coù ngöôøi baén xa baûy möôi daëm vaãn truùng ñích. Coù ngöôøi baén saùu möôi daëm, naêm möôi daëm, boán möôi daëm, ba möôi daëm vaãn truùng ñích. Baáy giôø coù ngöôøi baén truùng doanh traïi cuûa nhaø vua, coù ngöôøi baén truùng noùc traïi, hoaëc truùng caøng xe hoaëc truùng yeân ngöïa, daøm ngöïa, cöông ngöïa, hoaëc truùng ngoùn tay, hoaëc truùng ngoïc trai nôi tai, ngoïc trai nôi toùc, haït ngoïc trai bò hö nhöng khoâng gaây thöông tích. Luùc aáy, vua Löu-ly raát hoaûng sôï hoûi: - Caùc Thích töû caùch ñaây xa gaàn? Quan haàu caän thöa: - Caùch ñaây baûy möôi daëm. Nhaø vua nghe xong caøng theâm hoaûng sôï boäi phaàn, noùi: - Khoâng leõ binh chuùng cuûa ta seõ bò haïi bôûi caùc Thích töû sao?

l558. Ca-duy-la-veä quoác ; hay Ca-tyø-la-veä. Vì Nhaø nöôùc theo cheá ñoä thaønh bang, neân goïi quoác hay goïi thaønh ñeàu ñöôïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 88>

Baáy giôø, ñaïi thaàn khoâng tin Phaät taâu vôùi nhaø vua: - Caùc Thích töû kia ñeàu thoï trì naêm giôùi, laøm ngöôøi Öu-baø-taéc; chòu cheát chöù hoï khoâng bao giôø ñoaïn maïng chuùng sinh ñaâu. Vua cöù tieán quaân chôù neân sôï seät. Do vaäy, nhaø vua tieán quaân ñeán bao vaây thaønh Ca-duy-la-veä. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ôû ñoù khoâng môû cöûa thaønh thì khoâng theå ñöôïc. Hieän nay ngöôøi trong thaønh töï hoï ñaõ khoâng nhaát trí. Ngöôøi thì noùi neân giao thaønh. Ngöôøi noùi khoâng neân giao. Tình theá buoäc phaûi boác thaêm. Baáy giôø Thieân ma Ba-tuaàn ñöùng veà phía ngöôøi giao thaønh. Qua baûy laàn boác thaêm, soá thaêm ñoàng yù giao thaønh cho vua Löu-ly nhieàu hôn, neân cöûa thaønh ñöôïc môû ñeå giao. Quaân nhaân oà aït keùo vaøo thaønh, vaø ñoùng cöûa thaønh laïi. Hang cuøng ngoû heûm ñeàu ñöôïc ñaøo haàm, beà saâu ñeán ngang löng ngöôøi; choân trai gai lôùn nhoû trong gioøng Thích chuûng, ñaët saùt nhau khoâng coù khoaûng hôû; roài cho voi lôùn ñaïp leân. Luùc aáy, Thích töû Ma-ha-nam laø oâng ngoaïi cuûa Löu-ly noùi vôùi caùc ngöôøi hoï Thích: - Caùc ngöôøi ñöøng nghó laø vua Löu-ly thaû voi ñaïp cheát ngöôøi, maø neân quan saùt nghieäp baùo nhaân duyeân cuûa caùc Thích chuûng ngaøy xöa ñaõ taïo. Quaû baùo cuûa ñònh nghieäp maø nay phaûi nhaän laáy. Vua Löu-ly nghe, beøn hoûi Thích Ma-ha-nam: - OÂng muoán ñöôïc nguyeän gì? Ma-ha-nam noùi: - Caùc ngöôøi hoï Thích ñaõ cheát, laø ñieàu khoå naõo hieän nay cuûa ta. Nguyeän ñeå laøm gì? Neáu

muoán ta nguyeän, thì ñeå cho ta vaøo trong hoà nöôùc. Trong khi ta ñang laën döôùi nöôùc, thì caùc ngöôøi hoï Thích ñöôïc töï do ra khoûi thaønh, maø khoâng gieát hoï. Vua Löu-ly nghó: Laën döôùi nöôùc thì khoâng laâu ñöôïc. Coù theå cho OÂng nhö nguyeän. Ma-ha-nam lieàn laën xuoáng hoà nöôùc, laáy toùc mình coät vaøo trong goác caây ñeå cheát luoân döôùi nöôùc. Vua Löu-ly hoûi caùc ñaïi thaàn: - Thích Ma-ha-nam laën xuoáng nöôùc sao laâu theá? Quan haàu caän ñeán xem roài taâu: - Ma-ha-nam ñaõ cheát roài. Nhaø vua baûo ñem thi haøi ñeán nhaø vua xem. Caùc quan taû, höõu lieàn ñem thi haøi ñeán ñeå vua xem. Vua Löu-y thaáy lieàn sinh töø taâm, noùi: - Ma-ha-nam vì thaân quyeán neân khoâng tieác thaân maïng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 884

Lieàn ra leänh cho ngöôøi thaû caùc ngöôøi hoï Thích. Caùc quan lieàn y lôøi, phoùng thích caùc Thích chuûng. Caùc Thích chuûng ñeàu ñaõ bò loät heát, neân traàn truoàng, chaïy ñeán trong Taêng-giaø-lam. Caùc Tyø-kheo e ngaïi neân khoâng daùm cho y ñeå hoï maëc, vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp cho y ñeán ngöôøi baïch y. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho hoï möôïn y ñeå khoûi traàn truoàng khi hoï ñeán gaëp ta. Caùc Tyø-kheo lieàn cho hoï möôïn y. 10. Thaân haäu Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuøng Ñöùc Phaät du haønh ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, taïm thôøi ngoài nghó moät nôi, khi ñi queân chieác y Taêng-giaø-leâ. Sau ñoù Ñöùc Phaät nhôù laïi, baûo A-nan: - Haõy laáy chieác y naøy. Khôûi leân yù töôûng thaân höõu maø laáy. Toân giaû A-nan thöa: - Theá naøo laø taùc yù thaân höõu ñeå laáy? Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy thuoäc vaøo thaùi ñoä laáy cuûa mình maø khieán cho hoï hoan hyû. - Theá naøo laø tuøy thuoäc vaøo thaùi ñoä laáy cuûa mình maø khieán cho hoï hoan hyû? Ñöùc Phaät daïy: - Coù baûy phaùp goïi laø do thöông yeâu maø laøm lôïi ích cho thaân höõu: Cho thöù khoù cho, laøm vieäc khoù laøm, nhaãn ñieàu khoù nhaãn, vieäc maät noùi cho nhau, khoâng phanh phui vieäc cuûa nhau, gaëp khoå khoâng boû nhau, ngheøo heøn khoâng khinh. Nhö vaäy, A-nan, baûy phaùp naøy goïi laø do thöông yeâu maø laøm lôïi ích cho thaân höõu, khieán kia hoan hyû. Ñöùc Phaät lieàn noùi keä: Cho thöù khoù cho Laøm vieäc khoù laøm Nhaãn ñieàu khoù nhaãn Laø baïn thaân toát. Vieäc maät noùi nhau Bao che cho nhau Gaëp khoå khoâng boû Ngheøo heøn khoâng khinh. Baûy phaùp nhö vaäy Ngöôøi naøo laøm ñöôïc Goïi laø baïn thaân Neân gaàn guõi hoï.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 885

Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy, vôùi yù thaân höõu nhö vaäy. Coù Tyø-kheo noï chaúng phaûi thaân höõu maø taùc yù thaân höõu ñeå laáy. Ñöùc Phaät daïy: - Chaúng phaûi thaân höõu, khoâng ñöôïc taùc yù thaân höõu ñeå laáy. Coù Tyø-kheo noï, taùc yù thaân höõu ñeå laáy y ba-lôïi-ca-la.l559 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc taùc yù thaân höõu ñeå laáy y naøy. Neáu khoâng ñuû thì khoâng ñöôïc laáy. Phaät ôû taïi thaønh Ba-baø.l560 Coù moät ngöôøi Ma-lal56l töï laø Laâudieânl562, laø baïn cuûa Toân giaû A-nan khi coøn baïch y. Baáy giôø, A-nan khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø oâng aáy, an toïa choã ngoài. Laâu-dieân ñi vaéng khoâng coù ôû nhaø, Toân giaû A-nan hoûi ngöôøi vôï cuûa oâng: - Laâu-dieân ñaâu? Vôï Laâu-dieân traû lôøi: - Ñi khoûi. A-nan

baûo: - Ñöa cho toâi caùi soït y.l56> Vôï Laâu-dieân lieàn laáy ñem ñaët tröôùc A-nan. Toân giaû A-nan löïa laáy vaûi ñaïi giaùl564 ñem veà trong Taêng-giaø-lam, laøm khaên lau maët, khaên lau thaân cho caùc Thöôïng toïa. Khi Laâu-dieân Ma-la veà, ngöôøi vôï thuaät laïi söï vieäc. OÂng lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñeán choã A-nan, hoûi: - Thaày coù ñeán nhaø toâi? - Vaâng, coù. - Thaày coù laáy thöù gì khoâng? - Coù laáy. - Sao thaày khoâng laáy thöù toát maø laïi laáy thöù xaáu? - Chính toâi caàn vaûi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo coù yù nghó: Vôùi thaân höõu baïch y, coù neân laáy vaûi nhö vaäy khoâng. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân laáy. - Thaân nhö theá naøo ñeå ñaùng laáy?

l559. Ba-lôïi-ca-la y . Pali: parikara, daây ñai, daây nòt; hoaëc caùi khoá. l560. Ba-baø . Pali: Pāvā, thò traán cuûa nhöõng ngöôøi Malla (Löïc só). Phaät ñaõ gheù laïi ñaây treân ñöôøng leân Caâu-thi-na nhaäp Nieát-baøn. l56l. Ma-la , Pali: Mallā, teân moät boä toäc. Xem cht. 59 treân. l562. Laâu-dieân . Pali, Vin. 296, Roja. l56>. Y loäc . Caùi soït hay caùi gioû ñeå ñöïng vaûi hay y. Pali, ibid.: Baáy giôø Roja trao tay cho A-nan moät giaûi boá (khomapilotaâ). l564. Ñaïi giaù y . Coù söï nhaàm laãn ôû ñaây. Chi tieát tieáp theo noùi, chæ laø thöù vaûi xaáu.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 886

- Nhö A-nan vôùi Laâu-dieân Ma-la thì neân laáy. Caùc Tyø-kheo thöa: - Neáu chuû khoâng coù ôû nhaø, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, neáu laø thaân haäu, duø ôû nhaø hay ñi vaéng, ñeàu ñöôïc pheùp l aáy. 11. Di vaät cuûa Tyø-kheo Baáy giôø, Ñöùc Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, khoâng ñi phoù trai. Theo thöôøng phaùp cuûa chö Phaät, neáu khoâng ñi phoù trai thì sau ñoù ñi xem xeùt caùc phoøng. Khi xem xeùt caùc phoøng, thaáy coù Tyø-kheo beänh naèm moät mình khoâng ai chaêm soùc, cuùng döôøng. Vò aáy naèm chung vôùi vaät ñaïi tieåu tieän. Thaáy vaäy, Ñöùc Phaät ñeán choã Tyø-kheo beänh, bieát maø vaãn hoûi: - Sao oâng naèm chung vôùi vaät ñaïi tieåu tieän? Coù ai chaêm soùc côm chaùo khoâng? Vò Tyø-kheo beänh thöa: - Khoâng. Ñöùc Phaät laïi hoûi: - Sao khoâng coù ai chaêm soùc? Vò Tyø-kheo beänh thöa: - Vì khi con maïnh, con khoâng thaêm vieáng beänh ngöôøi khaùc. Neân nay con beänh, khoâng coù vò naøo nuoâi naáng côm chaùo. Ñöùc Phaät daïy: - OÂng khoâng chaêm soùc, cuùng döôøng ngöôøi beänh, neân thaát lôïi, khoâng ñöôïc gì. Caùc oâng laø Tyø-kheo, khoâng cuøng chaêm soùc cho nhau thì ai seõ chaêm soùc beänh caùc oâng? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn ñôõ Tyø-kheo beänh daäy, lau ñoà baát tònh nôi thaân. Lau xong, röûa saïch. Röûa roài, giaët y phôi khoâ. Ñöùc Phaät doïn deïp nhöõng coû laù hö cuõ muïc maø vò Tyø-kheo beänh ñaõ naèm. Laáy nöôùc buøn treùt leân treân, röôùi nöôùc khieán cho saïch seõ. Laïi traûi coû môùi leân, beân treân traûi moät chieác y, ñeå Tyø-kheo beänh naèm trôû laïi, laáy moät chieác y ñaép leân treân, roài Nhö Lai môùi ra ñi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân thoï thöïc xong duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ñem söï vieäc vöøa xaûy ra, khoâng thænh maø noùi: - Sau khi Ta khoâng ñi thoï thöïc, ñeán xem xeùt caùc phoøng, thaáy coù Tyø-kheo beänh. Ta töï lo lieäu moïi vieäc. Ngaøi keå roõ moïi vieäc cho caùc Tyø-kheo nghe, roài baûo: - Naøy caùc Tyø-kheo, töø nay veà sau, neân chaêm

soùc Tyø-kheo beänh, khoâng ñöôïc khoâng chaêm soùc. Neân cöû ngöôøi chaêm soùc beänh, khoâng ñöôïc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 887

khoâng cöû ngöôøi chaêm soùc beänh. Neáu muoán cuùng döôøng Ta thì neân cuùng döôøng cho ngöôøi beänh. Cho pheùp caùc Tyø-kheo cuøng Hoøa thöôïng, hoaëc ñoàng Hoøa thöôïng, cuøng A-xaø-leâ, hoaëc ñoàng A-xaø-leâ, hoaëc ñeä töû neân chaêm soùc laãn nhau. Neáu vò naøo khoâng coù ngöôøi chaêm soùc thì chuùng Taêng neân cöû ngöôøi chaêm soùc. Neáu khoâng ai chòu chaêm soùc thì sai theo thöù töï. Neáu theo thöù töï sai maø khoâng chòu thì seõ nhö phaùp trò. Neáu khoâng coù Tyø-kheo thì Tyø-kheo-ni tuøy theo coâng vieäc maø giuùp ñôõ, nhöng khoâng ñöôïc ñuïng chaïm ñeán Tyø-kheo. Neáu khoâng coù Tyø-kheo-ni thì Thöùc-xoa-ma-na cuõng tuøy theo coâng vieäc maø chaêm soùc, nhöng cuõng khoâng ñöôïc ñuïng chaïm ñeán Tyø-kheo. Neáu khoâng coù Thöùc- xoa-ma-na thì Sa-di neân laøm. Neáu khoâng coù Sa-di thì Sa-di-ni, cuõng tuøy theo coâng vieäc maø laøm, nhöng cuõng khoâng ñöôïc ñuïng chaïm ñeán Tyø-kheo. Neáu khoâng coù Sa-di-ni thì Öu-baø-taéc neân laøm, neáu khoâng coù Öu-baø-taéc thì Öu-baø-di, cuõng tuøy theo coâng vieäc maø laøm, nhöng cuõng khoâng ñöôïc xuùc chaïm ñeán Tyø-kheo. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc khoù chaêm soùc: l. Theøm aên nhöõng thöù khoâng ñöôïc aên, vaø khoâng chòu uoáng thuoác. 2. Ngöôøi nuoâi beänh coù chí taâm maø ngöôøi beänh khoâng noùi nhö thaät. >. Caàn ñi laïi khoâng ñi, caàn ñöùng khoâng chòu ñöùng. 4. Thaân theå coù ñau nhöùc thì khoâng theå chòu ñöïng noãi. 5. Duø vieäc nheï coù theå laøm ñöôïc, nhöng khoâng laøm, phaûi caäy nhôø ngöôøi laøm. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy thì raát khoù chaêm soùc. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc deã chaêm soùc: l. Khoâng aên nhöõng thöù khoâng ñöôïc aên; chòu uoáng thuoác. 2. Noùi nhö thaät cho ngöôøi nuoâi beänh. >. Caàn ñi thì ñi, khoâng caàn ñi thì khoâng ñi, caàn ñöùng thì ñöùng. 4. Thaân theå coù ñau nhöùc thì coù khaû naêng chòu ñöïng. 5. Vieäc nheï coù theå laøm ñöôïc thì laøm. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy thì deã chaêm soùc. Ngöôøi beänh laïi coù naêm vieäc khoù chaêm soùc, ngoaøi boán vieäc nhö treân, vieäc thöù naêm laø khoâng theå truï taâm tónh toïa ñöôïc. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc naøy raát khoù nuoâi. Ngöôøi beänh laïi coù naêm vieäc deã chaêm soùc, ngoaøi boán vieäc nhö treân, vieäc thöù naêm laø coù theå truï taâm tónh toïa ñöôïc. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy thì deã chaêm soùc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ôû taïi nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi ñeán moät truù xöù nhoû, thaáy coù Tyø-kheo beänh khoâng ai chaêm soùc, naèm chung vôùi vaät ñaïi tieåu tieän. Vò aáy lieàn nghó nhö vaày: Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy, “Phaûi chaêm soùc ngöôøi beänh, khoâng ñöôïc khoâng chaêm soùc. Phaûi cöû ngöôøi coi soùc beänh, khoâng ñöôïc khoâng cöû ngöôøi coi soùc ngöôøi beänh. Neân cuùng döôøng ngöôøi beänh, khoâng ñöôïc khoâng cuùng döôøng ngöôøi beänh. Ngöôøi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 888

naøo cuùng döôøng ngöôøi beänh töùc laø cuùng döôøng Ta.” Vò kia lieàn chaêm soùc Tyø-kheo beänh, sau ñoù ngöôøi beänh qua ñôøi. Baáy giôø, Tyø-kheo mang y, baùt

cuûa ngöôøi qua ñôøi ñeán Kyø-hoaøn tinh xaù, nöôùc Xaù-veä, qua ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Phaät daïy: - Laønh thay, laønh thay, Tyø-kheo! OÂng laø ngöôøi coù theå chaêm soùc Tyø-kheo beänh. Neân cuùng döôøng ngöôøi beänh. Neân cöû ngöôøi chaêm soùc Tyø-kheo beänh. Cuùng döôøng Tyø-kheo beänh laø cuùng döôøng Ta. Vò kia ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo qua ñôøi ñeán, hieän tieàn Taêng truù xöù naøy neân chia. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo qua ñôøi cho ngöôøi nuoâi beänh, neân baïch nhò yeát- ma cho. Ngöôøi nuoâi beänh ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... taïi truù xöù kia ñaõ qua ñôøi. Y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y; hieän tieàn Taêng nôi truù xöù naøy neân chia. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng nhö vaäy. Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng laøm yeát-ma, hoaëc thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn laø coù theå laøm yeát-ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... ñaõ qua ñôøi. Y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò aáy ñeå laïi, hieän tieàn Taêng nôi truù xöù naøy neân chia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän ñem cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... ñaõ qua ñôøi. Y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò aáy ñeå laïi, hieän tieàn Taêng nôi truù xöù naøy neân chia. Nay Taêng cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân laø... Tröôûng laõo naøo ñoàng yù ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò naøy ñeå laïi cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò aáy ñeå laïi, cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân... roài, neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. (Neáu Taêng yeát-ma sai moät vò chia y vaät cuûa vò qua ñôøi, phaùp yeát- ma ñoù cuøng phaùp yeát-ma naøy khoâng khaùc, chæ theâm moät caâu: Nay Taêng trao y cho Tyø-kheo teân.... Tyø-kheo teân... seõ hoaøn laïi cho Taêng. Ñaây laø lôøi taùc baïch.).l565

l565. Trong ngoaëc, phuï chuù nhoû trong baûn Haùn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 889

Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù nhieàu Tyø-kheo noåi tieáng qua ñôøi, ñeå laïi ba y raát nhieàu. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân duøng y naøo ñeå cho ngöôøi nuoâi beänh. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy y maø vò qua ñôøi thöôøng duøng ñeå cho. Ñöùc Phaät cho pheùp cho y ngöôøi nuoâi beänh roài. Luùc aáy coù Tyø-kheo chæ nuoâi sô sô; hoaëc coù vò chæ ñôõ beänh nhaân ngoài daäy, hay naèm xuoáng; hoaëc ñöa caây; taêm xæa raêng, hay taùch nöôùc, cuõng laáy y baùt cuûa ngöôøi qua ñôøi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chæ nuoâi sô sô nhö vaäy maø laáy y baùt cuûa ngöôøi beänh qua ñôøi. Coù naêm vieäc maø ngöôøi nuoâi khoâng ñöôïc laáy y vaät cuûa ngöôøi beänh: l. Khoâng bieát ngöôøi beänh neân aên thöù gì vaø khoâng ñöôïc aên thöù gì; thöù neân aên thì khoâng cho aên, thöù khoâng ñaùng aên

laïi cho aên. 2. Nhôøm gôùm ñaïi tieåu tieän ñaøm daûi cuûa ngöôøi beänh. >. Khoâng coù taâm töø maãn, chæ vì y thöïc. 4. Trong thôøi gian nuoâi beänh, khoâng theå vì beänh nhaân lo lieäu thuoác thang cho ñeán khi beänh laønh hay qua ñôøi. 5. Khoâng theå noùi phaùp cho bònh nhaân khieán cho hoan hyû. Ñoái vôùi baûn thaân, coù söï toån giaûm thieän phaùp. Ngöôøi nuoâi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy khoâng ñöôïc nhaän laáy y vaät cuûa beänh nhaân. Laïi cuõng coù naêm phaùp, ngöôøi chaêm soùc beänh nhaân ñaùng ñöôïc chia: l. Bieát ngöôøi beänh aên thöù gì ñöôïc, thöù gì khoâng ñöôïc. Thöù neân aên thì cho aên. 2. Khoâng nhôøm gôùm ñaïi tieåu tieän, ñaøm daûi cuûa beänh nhaân. >. Coù taâm thöông yeâu, khoâng vì y thöïc. 4. Trong thôøi gian nuoâi beänh coù lo lieäu thuoác thang cho beänh nhaân ñeán khi laønh beänh hoaëc qua ñôøi. 5. Coù theå vì beänh nhaân noùi phaùp khieán cho hoan hyû. Ñoái vôùi baûn thaân, phaùp laønh ñöôïc taêng ích. Ngöôøi coù naêm vieäc nhö vaäy thì neân laáy y vaät cuûa beänh nhaân. Neáu beänh nhaân gaàn truùt hôi thôû cuoái cuøng noùi: Caùc thöù naøy cuûa toâi. Sau khi toâi cheát, daâng cuùng cho Phaät, Phaùp, Taêng, thaùp hoaëc cho ngöôøi. Neáu toâi khoâng cheát thì traû laïi cho toâi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuùc nhö vaäy, maø neân chia hieän tieàn Taêng. Tyø-kheo beänh kia khôûi yù nghó: Toâi seõ thoï trì ba y xaáu. Vì sôï ngöôøi nuoâi beänh laáy ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Neân thoï trì thöù toát. Baáy giôø, beänh nhaân ñem y baùt gôûi choã khaùc, sôï ngöôøi nuoâi beänh laáy. Sau beänh laønh, khoâng coù ñeå duøng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 890

Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc coù yù ñem y baùt gôûi choã khaùc, sôï ngöôøi nuoâi beänh laáy nhö vaäy. Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù nhieàu Tyø-kheo noåi tieáng qua ñôøi, ñeå laïi ba y raát nhieàu. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ñem loaïi y naøo ñeå cho Tyø- kheo nuoâi beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân nhaän xeùt ngöôøi nuoâi beänh nhö theá naøo? Neáu Tyø-kheo nuoâi beänh toát nhaát thì cho ba y toát. Neáu nuoâi beänh böïc trung thì cho ba y vöøa. Neáu nuoâi beänh toài thì cho ba y xaáu. Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù Tyø-kheo maéc nôï ngöôøi khaùc, qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ai seõ traû nôï ñoù, baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp ñem tröôûng yl566 ñeå traû. Neáu khoâng coù thöù gì, thì baùn ba y ñeå traû; coøn dö thì cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh neân hoûi Tyø-kheo beänh, “Y naøo laø ba y? y naøo laø tröôûng y? thaày coù maéc nôï ai? coù ai nôï thaày khoâng? Thaày coù höùa cho ai thöù gì khoâng?” Neáu ngöôøi nuoâi beänh khoâng hoûi nhö vaäy thì seõ nhö phaùp trò. 12. Taïp söï Baáy giôø, coù Tyø-kheo thaân hình bò beänh gheû nhoït laøm nhôùp y vaø ngoïa cuï. Phaät daïy: - Cho pheùp chöùa y che thaân.l567 Hoaëc coù y maø loâng dính vaøo muït gheû laøm cho ñau nhöùc, Phaät cho pheùp duøng y mòn toát ñeå phuû beân trong, ngoaøi maëc nieát-baøn-taêng. Neáu ñeán nhaø baïch y thì neân noùi: Toâi bò beänh gheû. Neáu baïch y noùi: Khoâng sao, cöù ngoài, thì neân veùn nieát-baøn-taêng roài ngoài. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh loøi tró, duøng caây khoâ ñeå gaït neân bò ñau. Phaät cho pheùp duøng loâng mòn hoaëc kieáp-boái, loâng chim, y cuõ ñeå chuøi. Duøng roài, treo leân maø khoâng giaët. Caùc Tyø-kheo thaáy nhôøm gôùm, baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc

duøng roài treo leân maø khoâng giaët. Phaûi giaët saïch. Coù vò giaët roài, nhöng khoâng vaét nöôùc cho khoâ, bò hö muïc sinh truøng. Phaät daïy: - Neân vaét khoâ nöôùc roài phôi cho khoâ. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò gheû; baån y, ngoïa cuï. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp saém y che gheû.l568 Neáu töï mình khoâng coù thì cho pheùp

l566. Tröôûng y ; xem Phaàn I, Ch. iv. ni-taùt-kyø l. l567. Phuù thaân y ; xem Phaàn I, Ch.v. Ba-daät-ñeà 89 veà phuù sang y: y che gheû. l568. Xem Phaàn I, Ch. v, Ba-daät-ñeà 89.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 89l

laáy y ôû trong Taêng ñeå duøng. Khi laáy duøng, Tyø-kheo kia khi di chuyeån khoâng daùm mang y che gheû töø truù xöù naày ñeán truù xöù khaùc ñeå duøng. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp di chuyeån. Nhöng Tyø-kheo kia sau khi gheû laønh, khoâng ñem veà traû laïi choã cuõ. Phaät daïy: - Neáu gheû laønh roài, thì phaûi giaët, nhuoäm, xeáp ngay thaúng, traû laïi choã cuõ. Neáu khoâng traû laïi truù xöù cuõ, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm maøn che. Caùc baïch y thaáy ñeàu cô hieàm: Sa-moân thích töû khoâng bieát ñuû ñeå döøng laïi, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng ta bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Gioáng nhö quoác vöông ñaïi thaàn khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc may maøn che. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñaïi tieåu tieän, loä hình nôi choã troáng. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng coû hoaëc laù caây, nhaùnh caây, hay y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, hoaëc cuø-laâu ñeå ngaên che. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm maùi che,l569 caùc baïch y thaáy ñieàu cô hieàm noùi: Sa-moân thích töû khoâng bieát ñuû ñeå döøng laïi, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng ta bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Gioáng nhö quoác vöông ñaïi thaàn khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm maùi che. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñi ñöôøng bò noùng. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp duøng coû hay laù, hoaëc moät trong möôøi thöù y ñeå laøm ñoà c he. Baáy giôø chuùng Taêng nhaän ñöôïc y keùp.l570 Phaät daïy: - Cho pheùp chöùa duøng. Baáy giôø coù Tyø-kheo khoâng bieát thoï trìl57l ba y. Phaät daïy: - Neân thoï trì. Neáu nghi neân xaû. Xaû roài thoï laïi. Neáu coù ba y maø khoâng thoï trì, phaïm ñoät-kieát-la. Ñöùc Phaät daïy neân thoï trì ba y. Coù vò thoï trì caùc loaïi tieåu y thay cho ba y, nhö khaên lau thaân, khaên lau maët, taám giaï loùt naèm. Baïch Phaät. Ñöùc

l569. Hieán: maøn xe. Chöa roõ tieáng Phaïn. l570. Phöùc y . l57l. Thoï trì ; Pali: adhindhita, ñöôïc xöû lyù, hay ñöôïc chæ ñònh nhö laø sôû höõu cuûa caù nhaân. Ñaây chæ caùch thöùc chæ ñònh, nghóa laø, phaûi laøm thuû tuïc xaû, nhaän tröôùc khi söû duïng.

Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc thoï trì caùc loaïi tieåu y nhö vaäy ñeå thay theá ba y. Phaät daïy cho pheùp duøng y, beà daøi boán khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay laøm An-ñaø-hoäi; roäng ba khuyûu tay, daøi naêm khuyûu tay laøm Uaát-ña- la-taêng;

Taêng-giaø-leâ cuõng vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo y bò raùch. Phaät daïy: - Cho pheùp vaù ñaép laïi. Hoï khoâng bieát vaù ñaép nhö theá naøo. Phaät daïy: - Ñaët moät lôùp vaûi leân treân roài may laïi, tuøy theo mieáng raùch lôùn hay nhoû, vuoâng hay troøn maø vaù. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng maëc y caét roïc vaøo tuï laïc. Baïch y thaáy, ñeàu cô hieàm, noùi: - Sa-moân thích töû khoâng bieát ñuû ñeå döøng laïi, khoâng bieát hoå theïn, gioáng nhö ngoaïi ñaïo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng maëc y caét roïc maø vaøo tuï laïc. Coù naêm nhaân duyeân ñöôïc löu y Taêng-giaø-leâ laïi: Hoaëc nghi coù söï khuûng boá, hoaëc coù möa, hoaëc nghi coù möa, hoaëc Taêng-giaø-leâ may chöa xong, hay giaët nhuoäm hö raùch daøy naëng. Naêm nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc löu y Taêng- giaø-leâ laïi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo laät ngöôïc Taêng-giaø-leâ maëc vaøo tuï laïc. Tyø- kheo khaùc thaáy, khoâng vui, beøn baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laät ngöôïc y maëc vaøo tuï laïc. Coù Tyø-kheo e ngaïi, neân ngay ngoaøi tuï laïc cuõng khoâng daùm laät ngöôïc y ñeå maëc, neân bò naéng gioù buïi truøng chim laøm baån. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ngoaøi tuï laïc, cho pheùp laät ngöôïc y ñeå maëc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc man y,l572 beà roäng beà daøi vöøa ñuû, lieàn caét roïc may y, vì thieåu duïc muoán may thieáp dieäp y baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp may. Tyø-kheo nhaän ñöôïc man y, beà roäng beà daøi ñuû, muoán may y naêm maûnh.l57> Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp may. Baáy giôø caùc Tyø-kheo vì y phaïm neân xaû,l574 baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l572. Man y . y trôn, khoâng caét roïc. Cf. Haønh söï sao (T40nl804 tr.l06c27). l57>. Nguõ naïp y : Cf. Haønh söï sao (T40nl804 tr.l05b26) a l574. Phaïm xaû, töùc phaïm ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; xem Phaàn I, Ch. iv.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 89>

- Cho pheùp xaû giöõa Taêng, hoaëc tröôùc ñoâng ngöôøi, hoaëc tröôùc moät ngöôøi, sau ñoù tònh thí. Khoâng ñöôïc khoâng xaû. Khi xaû roài sau môùi chæ ñònh.l575 Khoâng ñöôïc khoâng xaû maø chæ ñònh. Coù Tyø-kheo noï y khoâng xaû maø thoï duïng laøm ba y, laøm y ba-lôïi-ca-la,l576 coá yù ñeå hö hoaïi, coá yù ñem thieâu ñoát ñeå duøng laøm phi y hay maëc thöôøng xuyeân.l577 Phaät daïy: - Neáu khoâng xaû khoâng ñöôïc ñem laøm ba y thoï duïng, hay laøm y ba-lôïi-ca-la, coá yù ñeå hö hoaïi, coá yù ñem thieâu ñoát, duøng laøm phi y, hay maëc luoân luoân. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: Ba-lôïi-ca-la khoâng hieän höõu tröôùc maët, coù phaïm ni-taùt-kyø hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm ni-taùt-kyø. Vò kia y khoâng xaû beøn maëc. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng xaû maø maëc. Vò kia nghó khoâng daùm duøng y xaû ñoïa;l578 ñem cho ngöôøi hay laøm ñoà ñaép.l579 Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp cho ngöôøi khaùc laøm ñoà ñaép. Baáy giôø, coù Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm maëc y bò chaùy, y bò cöôùp, y bò troâi, baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp maëc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo y khoâng xaû, beøn cuøng ngöôøi trao ñoåi. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng xaû y. Neân xaû roài sau môùi trao ñoåi. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: “Y cuûa chuùng Taêng quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa hay khoâng?” Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Tyø-kheo naøo y tònh

thí khoâng traû laïi chuû, phaïm ñoät-kieát-la. Vò naøo ngaên khoâng cho traû, cuõng phaïm ñoät-kieát-la. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo y khoâng nhuoäm cho hoaïi saéc maø ñem gôûi nhaø baïch y. Baïch y laáy maëc. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng nhuoäm cho hoaïi saéc maø ñem gôûi nhaø baïch y. Neân nhuoäm cho hoaïi saéc laøm y Sa-moân. Sau ñoù môùi ñem gôûi nhaø baïch y.

l575. Chæ ñònh giao y ñöôïc xaû cho ngöôøi naøo. l576. Ba-lôïi-ca-la : Coøn goïi laø ba-giaø-la, laø teân goïi chung cho taát caû nhöõng y phuï ngoaøi ba y ra nhö: Taêng-kyø-chi (aùo che vai), nieát-baøn-taêng (Xaø roâng), phuù thaân y (y che thaân), thöùc thaân caên (khaên lau thaân), thöùc dieän caân (khaên lau maët), Cf. Haønh söï sao (T40nl804 tr.l09b2l): dòch laø trôï thaân y . l577. Caùc quy ñònh söû duïng y bò xaû. Xem caùc ñieàu ni-taùt-kyø, muïc phaïm töôùng. l578. Y xaû ñoïa, töùc y phaïm ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. l579. Bò y .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 894

Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñöôïc y treân heïp döôùi roäng ñem laøm taêng-kyø- chi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Baáy giôø, coù truù xöù noï, hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñem ra ngoaøi ranh giôùi chia nhau. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ra ngoaøi giôùi chia. Baáy giôø coù Tröôûng laõo Tyø-kheo, ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát tieáng, du haønh trong nhaân gian, nhaän ñöôïc nhieàu y vaät maø hieän tieàn Taêng neân chia, nhöng khoù chia vì e ngaïi Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp ra ngoaøi giôùi chia y vaät. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân sai ngöôøi xöôùng nhö vaày: “Ñeán taïi ñòa ñieåm ñoù ñeå phaân chia y vaät. Y vaät naøo ñaùng chia thì seõ ñöôïc chia.” Vò kia khoâng bieát chia khi naøo. Phaät daïy: - Phaûi laøm daáu hieäu. Hoaëc döïa theo con boùng qui ñònh thôøi gian; hoaëc un khoùi; hay thoåi oác; hoaëc ñaùnh troáng, ñaùnh kieàn chuøy, coâng boá ñeán giôø. Ngöôøi töï ñeán hay nhôø ngöôøi ñeán cuõng neân chia phaàn. Coù caùc Tyø-kheo noï di chuyeån ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuyeån. Tröôøng hôïp coù phoøng nhieàu ngoïa cuï, coù phoøng ít ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp vò cöïu truù, hoaëc ma-ma-ñeá, hay ngöôøi tri söï laøm vieäc di chuyeån aáy. Ngöôøi nhaän phoøng neân hoûi tröôùc, sau ñoù môùi di chuyeån. Coù Tyø-kheo noï ñaõ di chuyeån ngoïa cuï, khi ñi khoâng traû laïi choã cuõ. Tyø-kheo khaùc laïi duøng. Phaät daïy: - Phaûi traû ngoïa cuï laïi choã cuõ roài môùi ñi, neáu khoâng traû laïi seõ nhö phaùp trò. Phoøng xaù bò hö saäp. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm di chuyeån ngoïa cuï, vì Phaät coù daïy: Khoâng neân di chuyeån ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu phoøng xaù bò hö saäp thì neân di chuyeån ngoïa cuï. Coù vò di chuyeån ngoïa cuï ñeán caùc phoøng khaùc. Caùc phoøng khaùc khoâng daùm naèm neân bò hö hoaïi. Phaät daïy: - Neân söû duïng. Khi Ñöùc Phaät ñaõ cho pheùp duøng roài, caùc Tyø-kheo khoâng röûa chaân, khoâng lau chaân (maø söû duïng); hoaëc duøng laøm y loùt thaân. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng röûa chaân, khoâng lau chaân (maø söû duïng); hoaëc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 895

duøng laøm aùo loùt. Khi Ñöùc Phaät ñaõ khoâng cho pheùp laøm aùo loùt, caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ñuïng ñeán tay chaân. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng laøm y loùt thaân, chæ giôùi haïn töø naùch ñeán ñaàu goái maø thoâi. Baáy giôø, caùc baïch y cuùng y loùt thaân cho Tyø-kheo, Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Y do ñaøn-vieät daâng cuùng neân tuøy thuaän maø nhaän. Khi phoøng xaù bò hö hoaïi kia ñaõ ñöôïc söûa sang roài, nhöng ngoïa cuï khoâng ñöôïc traû laïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu phoøng xaù ñaõ söûa sang roài thì neân traû ngoïa cuï laïi. Neáu khoâng traû, seõ nhö phaùp trò. Coù caùc Tyø-kheo noï di chuyeån ngoïa cuï cuûa truù xöù naøy ñeán truù xöù kia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuyeån ngoïa cuï cuûa truù xöù naøy ñeán truù xöù kia. Tröôøng hôïp nhaân daân trong nöôùc phaûn loaïn khuûng boá, neân truù xöù ñoù cuõng bò hoaïi, caùc vò e ngaïi khoâng daùm di chuyeån ngoïa cuï, vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp di chuyeån ngoïa cuï coá ñònh cuûa truù xöù naøy ñeán truù xöù kia. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù tröôøng hôïp nhö vaäy thì cho pheùp di chuyeån. Vò kia, khi di chuyeån ngoïa cuï, khoâng daùm che daáu, sôï chaïm phaûi trong thaân,l580 vì Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp laøm y loùt thaân. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Tuøy theo ñoù maø phöông tieän che daáu khi di chuyeån. Neáu ngöôøi khaùc ñuoåi, baûo ñöùng daäy cuõng khoâng ñöôïc ñöùng daäy. Cuõng khoâng ñöôïc ñuoåi ngöôøi khaùc ñöùng daäy. Neáu coù Tyø-kheo khaùc coù theå thöông yeâu che chôû thì neân giao cho. Khi trong nöôùc oån ñònh laïi, nhaân daân an khöông, phoøng xaù söûa roài, maø ngoïa cuï chöa mang trôû laïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu khoâng traû ngoïa cuï trôû laïi, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nhaän ñöôïc vaûi töøng ñoaïn vuïn, maøu saéc baäc nhaát, muoán caét may y naêm maûnh, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp may. Baáy giôø, coù truù xöù hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät coù theå chia. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñeàu naïnh nhau, khoâng chòu ñem caát neân bò maát. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi naøo thaáy, phaûi ñem caát.

l580. Sôï bò cöôùp, phaûi nheùt vaøo ngöôøi ñeå daáu.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 896

Luùc aáy khaùch Tyø-kheo ñeán, di chuyeån y vaät ñeå qua phoøng khaùc; khoâng ñaûm baûo. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp laáy moät phoøng rieâng keát laøm kho chöùa, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Xöôùng teân phoøng: Hoaëc nhaø taém, nhaø taàng, hay nhaø kinh haønhl58l. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn coù theå taùc phaùp yeát- ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän laáy phoøng... keát laøm kho chöùa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng laáy phoøng... keát laøm kho chöùa. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng laáy phoøng... keát laøm kho chöùa thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän Taêng laáy phoøng... laøm kho chöùa roài. - Taêng chaáp thuaän

neân im laëng. Vieäc aáy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Luùc aáy, kho chöùa khoâng coù ngöôøi coi giöõ neân khoâng an toaøn chaéc chaén. Ñöùc Phaät cho pheùp sai ngöôøi coi giöõ vaät, baèng phaùp baïch nhò yeát- ma. Trong chuùng sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät ñöôïc hay khoâng, mieãn laø coù khaû naêng taùc phaùp yeát- ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi coi giöõ kho, ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi coi giöõ. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi baûo quaûn thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi baûo quaûn roài. - Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc aáy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Neáu Tyø-kheo ñoù khoâng chòu laøm ngöôøi coi giöõ thì neân ñaëc aân caáp chaùo. Neáu vaãn khoâng chòu, thì taát caû y thöïc ñaõ nhaän ñöôïc, neân chia cho hai phaàn. Neáu vaãn coá khoâng chòu, thì neân nhö phaùp trò. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãul582 saém nhieàu aùo taém möa, sai

l58l. Keát khoá taøng , nhaø kho ñeå caát chöùa ñoà cuûa Taêng. Pali, Vin.i. 284, bhandāgāra. Nhöõng nôi trong truù xöù Taêng ñöôïc pheùp duøng laøm nhaø kho: andhayoga, nhaø moät maùi, hay nhaø maùi baèng; pāsāda, laàu (truøng oác); hammiya, bieät phoøng, hay phoøng hai taàng (coù gaùc xeùp), hoaëc hang. l582. Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãu , hay Tyø-xaù-khö Loäc Töû Maãu; xem Phaàn I, Ch. iv. ni-taùt-kyø 27 & cht. 9l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 897

ngöôøi ñem ñeán tinh xaù daâng cuùng. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát seõ laøm nhö theá naøo. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân chia theo thöù töï töø Thöôïng toïa. Neáu khoâng ñuû thì ghi nhaän. Roài sau ñoù nhaän ñöôïc, tieáp tuïc chia. Baáy giôø nhaän ñöôïc y ñaïi quyù giaù neân vaãn tieáp tuïc chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñem y ñaïi quyù giaù tieáp tuïc chia maø phaûi ñoåi cho Thöôïng toïa. Neáu nhaän ñöôïc y vaät khoâng baèng nhau thì neân laáy y vaät coù theå phaân chia trong Taêng cho ñuû soá baèng nhau ñeå phaân chia. Baáy giôø, Taêng nhaän ñöôïc y öông-giaø-na-la,l58> baïch Phaät. Phaät d aïy: - Cho pheùp tích tröû. Baáy giôø coù Tyø-kheo maëc y phuù thaân cuûa Taêngl584 ñeán trong nhaø taém, trong nhaø aên, laøm cho côm canh nhôùp, buøn nhô, khoùi hun, buïi baùm. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc y phuù thaân cuûa Taêng vaøo phoøng taém, nhaø aên. Baáy giôø, thaùng muøa ñoâng, caùc Tyø-kheo bò laïnh. Baïch Phaät. Phaät cho pheùp maëc (ñoà aám), nhöng phaûi yeâu quyù gìn giöõ ñöøng ñeå nhô nhôùp. Luùc aáy coù Tyø-kheo maëc vaøo nhaø veä sinh, nhô nhôùp hoâi thuùi. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc vaøo nhaø veä sinh. Baáy giôø coù Tyø-kheo phaûi ñem y veà phoøng, roài môùi ñeán nhaø veä sinh neân bò caáp baùch. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neân coù caùi giaù y beân ngoaøi nhaø veä sinh, hoaëc moùc long nha hay caùi truï, hoaëc nhaø, hoaëc caây, hoaëc coû, hay ñaù; cho pheùp ñem y moùc hay ñeå treân ñoù. Neáu trôøi möa, neân ñeå choã khoâng möa. Neáu möa vaêng öôùt vaøo choã ñeå, toát nhaát

ñöøng cho ñuïng ñeán cöûa nhaø veä sinh. Khi leân nhaø veä sinh, ngoài xoåm cho goïn ñöøng ñeå nhôùp y. Coù Tyø-kheo noï maëc y ñeán choã ñi kinh haønh bò vöôùng coû, dính coân truøng, ñaát buïi baùm, möa thaám öôùt, hö hoaïi Taêng y. Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc Taêng y ñeán choã kinh haønh. Baáy giôø, coù vò Thöôïng toïa Tyø-kheo bònh giaø yeáu, töø ñöôøng xa nhoïc meät ñeán. Phaät cho pheùp phuû mieáng giaï treân khaên traûi naèm. Neân yeâu quyù giöõ gìn maø naèm. Baáy giôø, taïi truù xöù noï coù Tyø-kheo kieát haï an cö roài, laïi ñeán truù xöù khaùc ôû, khoâng bieát neân nhaän vaät an cö nôi truù xöù naøo. Caùc Tyø-kheo baïch

l58>. Öông-giaø-na-la . Chaúng bieát thöù y gì. Hoaëc moät loaïi vaûi ñöôïc saûn xuaát bôûi ngöôøi Anga.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 898 l584. Taêng phuù thaân y , y phuù thaân cuûa Taêng, cho duøng rieâng; xem cht. 66 & 75 treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 899

Phaät. Phaät daïy: - Nôi naøo ôû nhieàu ngaøy nhaát thì nhaän vaät an cö choã ñoù. Neáu hai nôi baèng nhau thì nhaän moãi nôi phaân nöõa. Coù Tyø-kheo noï ñem chia thöùc aên cuûa haï an cö. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia. Tuøy theo söï daâng cuùng maø thoï thöïc. Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõl585 ñaõ qua roài, baûo Toân giaû A-nan: - OÂng ñeán noùi vôùi Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ, Ñöùc Phaät ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng ba thaùng haï an cö xong, nay muoán du haønh trong nhaân gian. Baáy giôø, Toân giaû A-nan vaâng lôøi Ñöùc Theá Toân daïy lieàn ñeán choã Tyø-lan-nhaõ baûo: - Ñöùc Theá Toân noùi nhö vaày: Ngaøi ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa oâng ba thaùng haï an cö xong roài, nay muoán du haønh trong nhaân gian. Tyø-lan-nhaõ nghe Toân giaû noùi roài, môùi töï nghó: Mình thænh Sa-moân Cuø-ñaøm vaø Taêng Tyø-kheo trong chín möôi ngaøy roài maø khoâng cuùng döôøng. Tyø-lan-nhaõ lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, cung kính thaêm hoûi roài lui ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì oâng maø noùi phaùp, khieán cho oâng ñöôïc hoan hyû. Tyø-lan-nhaõ nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp roài, raát hoan hyû, lieàn baïch Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vaø caùc Taêng Tyø-kheo nhaän lôøi thænh chín möôi ngaøy nöõa cuûa con. Ñöùc Phaät traû lôøi: - Ñaõ nhaän lôøi thænh chín möôi ngaøy cuûa oâng roài. Nay ta muoán du haønh trong nhaân gian. Tyø-lan-nhaõ baïch Phaät: - Cuùi xin Ngaøi vaø chö Taêng nhaän cho con cuùng döôøng moät böõa ngoï vaøo ngaøy mai. Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi baèng söï im laëng. Tyø-lan-nhaõ bieát ñöôïc Ñöùc Phaät nhaän lôøi roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy vui veû, nhieãu quanh Phaät roài lui veà. Trong ñeâm ñoù saém söûa, ñaày ñuû caùc ñoà aên thöùc uoáng, saùng ngaøy ñeán thænh Phaät vaø chö Taêng phoù trai. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cuøng naêm traêm Taêng Tyø-kheo khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø Tyø-lan-nhaõ, an toïa nôi choã ngoài. Tyø-lan-nhaõ daâng caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå cuùng döôøng Phaät vaø chö Taêng. Caùc Ngaøi aên xong ñeå baùt xuoáng, Tyø-lan-nhaõ duøng ba y daâng cuùng leân Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo moãi vò hai taám ñieäp laøm y muøa

Haï. Tyø-kheo

l585. Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ, xem Phaàn I, Ch.i, ñieàu l, duyeân khôûi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 900

khoâng nhaän, noùi: Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi nhaän y muøa haï. Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp nhaän. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø trong nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät cho pheùp nhaän y muøa haï, neân luùc naøo trong ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng, cuõng ñeàu tìm caàu y muøa haï. Haï an cö chöa xong cuõng tìm caàu y, cuõng thoï y. Coù luùc Baït-nan-ñaø Thích töû ñang an cö taïi moät truù xöù naøy maø nghe truù xöù khaùc nhaän ñöôïc nhieàu y an cö muøa haï, lieàn ñeán truù xöù ñoù hoûi: - Caùc thaày ñaõ chia y muøa haï chöa? Caùc vò traû lôøi: - Chöa chia. Baït-nan-ñaø baûo: - Mang ra ñaây. Toâi cuøng caùc thaày chia. Baït-nan-ñaø laïi ñeán caùc truù xöù khaùc cuõng hoûi: - Caùc thaày ñaõ chia y muøa haï chöa? Caùc vò traû lôøi: - Chöa chia. Baït-nan-ñaø baûo: - Mang ra ñaây. Toâi cuøng caùc thaày chia. Baáy giôø Baït-nan-ñaø ôû nhieàu choã chia y neân nhaän ñöôïc nhieàu y mang veà Kyø-hoaøn. Caùc Tyø-kheo khaùc thaáy hoûi: - Ñöùc Theá Toân cho pheùp tích tröû ba y. Vaäy soá löôïng y naày laø y cuûa a i? Baït-nan-ñaø noùi: - Nhieàu truù xöù chia neân toâi nhaän ñöôïc soá löôïng y nhieàu nhö vaäy. Trong caùc Tyø-kheo, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Baït-nan-ñaø trong nhoùm saùu Tyø- kheo: Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo nhaän y muøa haï. Sao thaày tìm caàu y muøa haï vaøo taát caû thôøi xuaân, haï, vaø ñoâng? An cö chöa xong cuõng tìm y, cuõng thoï y? An cö nôi naøy ñaõ nhaän phaàn y roài, laïi ñeán nôi khaùc cuõng nhaän phaàn y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi haïnh thanh tònh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naày Baït-nan-ñaø, Ta cho pheùp Tyø-kheo tích tröû y muøa haï, taïi sao oâng laïi tìm caàu y muøa haï trong taát caû caùc thôøi xuaân haï vaø ñoâng? An cö chöa

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 901

xong cuõng tìm caàu y, cuõng thoï y? An cö choã naøy ñaõ nhaän y roài, laïi ñeán choã khaùc nhaän phaàn y nöõa? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø trong nhoùm saùu Tyøkheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc tìm caàu y muøa haï trong taát caû caùc thôøi xuaân, haï vaø ñoâng. An cö chöa xong cuõng khoâng ñöôïc tìm caàu y, thoï y. Cuõng khoâng ñöôïc an cö nôi naøy ñaõ nhaän y roài, laïi ñeán nôi khaùc nhaän y nöõa. Neáu nhaän nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khi ñi, y muøa haï chöa chia. Sau ñoù caùc Tyøkheo chia y muøa haï. Tyø-kheo kia trôû veà hoûi: - Y muøa haï chia chöa? Tyø-kheo traû lôøi: - Chia roài. Tyø-kheo kia hoûi: - Coù laáy phaàn y cuûa toâi khoâng? Tyø-kheo noùi: - Khoâng laáy. Khi ñoù Tyø-kheo kia giaän, traùch caùc Tyø-kheo: -

Chöa chia y, toâi ñi vaéng. Sau ñoù môùi chia y muøa haï. Toâi an cö taïi ñaây maø sao khoâng laáy phaàn y cuûa toâi? Caùc Tyø-kheo nghó: Nhö vaäy coù thaønh phaùp chia y khoâng? Caùc Tyøkheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaõ thaønh chia y roài, nhöng phaûi ñôïi nhau. Hay daën doø laïi ngöôøi chöa ñi nhaän duøm phaàn y muøa Haï. Luùc aáy coù Tyø-kheo chöa chia y ñaõ ñi. Khi ra ñi daën chung chung laïi ngöôøi chöa ñi, laø nhaän phaàn y cho toâi vôùi. Sau ñoù caùc Tyø-kheo chia y hoûi: - Vò naøo nhaän phaàn y cho Tyø-kheo kia? Khi ñoù khoâng ai nhaän caû. Tyø-kheo kia trôû veà hoûi: - Chia y chöa? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chia roài. Vò kia hoûi tieáp: - Coù ai nhaän phaàn y cuûa toâi khoâng? Caùc Tyø-kheo noùi: - Khoâng ai nhaän caû. Tyø-kheo kia giaän, traùch caùc Tyø-kheo: Khi chöa chia y, toâi ñi vaéng. Toâi daën quí vò chia y vì toâi maø nhaän duøm y. Toâi an cö taïi ñaây. Taïi sao

khi chia y khoâng vì toâi nhaän phaàn? Caùc Tyø-kheo nghó: Ñaõ thaønh chia y chöa? Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaõ thaønh chia y roài. Nhöng neân ñôïi ngöôøi kia trôû veà. Hay ngöôøi kia phaûi nhôø moät vò naøo nhaän cho roõ raøng, chöù khoâng ñöôïc daën chung chung. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khi chöa chia y ñaõ ra ñi, coù daën moät Tyø-kheo nhaän duøm phaàn y muøa haï cuûa mình. Khi caùc Tyø-kheo chia y hoûi: - Vò naøo nhaän phaàn y cuûa Tyø-kheo kia? Ngöôøi ñöôïc daën queân khoâng nhaän. Caùc Tyø-kheo chia y xong, Tyøkheo kia trôû veà hoûi: - Y muøa haï chia chöa? Caùc Tyø-kheo noùi: - Chia roài. Tyø-kheo kia hoûi: - Coù nhaän duøm phaàn y cuûa toâi khoâng? Caùc Tyø-kheo noùi: - Khoâng nhaän. Tyø-kheo kia giaän, traùch caùc Tyø-kheo: - Khi chöa chia y, toâi ñi vaéng. Sau ñoù toâi coù nhôø moät Tyø-kheo nhaän phaàn y cuûa toâi. Toâi an cö taïi ñaây, taïi sao khoâng vì toâi maø nhaän phaàn duøm? Caùc Tyø-kheo khoâng bieát coù thaønh chia y hay khoâng? Ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Thaønh chia. Ngöôøi queân coù toäi. Luùc aáy, coù Tyø-kheo löu laïi thöùc aên cuûa muøa haï an cö. Ñöùc Phaät d aïy: - Khoâng ñöôïc löu laïi. Tuøy theo söï daâng cuùng maø thoï duïng. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân vaøo Nieát-baøn, coù nhieàu y vaät coù theå chia cho hieän tieàn Taêng. Tyø-kheo noï ñeå quaù muøa an cö. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc löu laïi. Neân chia y naøy cho hieän tieàn Taêng. Vaøo luùc ñoù, coù moät ñaøn-vieät muoán daâng cuùng cho thaùp, daâng cuùng cho Taêng, cho phoøng xaù Taêng-giaø-lam, daâng cuùng aùo taém, lyù do laø môùi sinh con, hoaëc môùi caïo toùc, hay vì ñeå toùc daøi, hoaëc veà nhaø môùi, hay vì thaân quyeán qua ñôøi laøm leã, neân hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät. Caùc Tyø-kheo löu laïi ñeán muøa haï an cö. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

- Khoâng ñöôïc löu laïi. Ñaây laø y phi thôøi, hieän tieàn Taêng neân chia. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ôû taïi truù xöù mình, nhaän ñöôïc nhieàu y vaät cuûa muøa haï an cö, vò aáy vôùi yù nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo ñaây? Vò aáy baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù moät Tyø-kheo an cö maø nhaän ñöôïc nhieàu y vaät haï an cö cuûa Taêng, vò Tyø-kheo kia neân taâm nieäm: “Ñaây laø vaät cuûa toâi.” Hoaëc thoï hay khoâng thoï. Caùc Tyø-kheo khaùc

ñeán khoâng ñöôïc nhaän phaàn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc soá nhieàu y vaät coù theå chia, nhöng Taêng bò phaù laøm hai boä. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân chia laøm hai phaàn. Chöa nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia, maø Taêng bò phaù laøm hai boä. Ñöùc Phaät daïy: - Neân hoûi ñaøn-vieät cuùng cho ai. Neáu hoï noùi cuùng cho Thöôïng toïa coù teân nhö vaäy, nhö vaäy... thì neân theo lôøi cuûa hoï maø giao cho Thöôïng toïa ñoù. Neáu hoï noùi khoâng bieát, hoaëc noùi cuùng cho taát caû thì neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo, coù moät soá y ñaõ nhaän ñöôïc, coù moät soá y chöa nhaän ñöôïc, maø Taêng bò phaù laøm hai boä. Soá y ñaõ nhaän ñöôïc thì chia laøm hai phaàn. Soá y chöa nhaän ñöôïc neân hoûi thí chuû ñeå bieát hoï cuùng cho ai. Neáu hoï noùi: “Cuùng cho Thöôïng toïa coù teân nhö vaäy, nhö vaäy”, thì neân theo lôøi noùi cuûa hoï maø giao cho Thöôïng toïa ñoù. Neáu thí chuû noùi: “Khoâng bieát”, hoaëc noùi: “Cuùng cho taát caû” thì neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia. Coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia. (Phaät daïy) boä kia khoâng ñöôïc trao phaàn y cho hoï. Hoaëc tröôøng hôïp chöa nhaän ñöôïc y vaät, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia. (Phaät daïy) khoâng ñöôïc trao phaàn y cho hoï. Hay tröôøng hôïp ñöôïc y vaät hay chöa ñöôïc y vaät, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia. (Phaät daïy) khoâng ñöôïc trao phaàn y cho hoï. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia maø ñi chöa ñeán, thì bò cheát. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát y baùt cuûa vò aáy neân trao cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Giao cho truù xöù vò kia muoán ñeán. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia, vöøa ñeán nôi thì bò cheát. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát y baùt cuûa vò kia neân trao cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân giao cho boä Taêng maø vò aáy ñeán. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò cöû toäi roài maïng chung. Caùc Tyø-kheo

khoâng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 90>

bieát y baùt cuûa vò kia neân giao cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân giao cho coäng ñoàng yeát-ma Taêng cöû. Baáy giôø, Taêng nôi truù xöù noï bò phaù laøm hai boä. Coù ñaøn-vieät thænh hai boä Taêng naày thoï thöïc chung moät choã, coù daâng y vaø chæ tô. Caùc Tyø- kheo khoâng bieát neân chia y cho ai, chia chæ tô cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân hoûi ñaøn-vieät ñeå bieát hoï cuùng tô cho ai cuùng chæ cho ai. Neáu hoï noùi cuùng cho Thöôïng toïa coù teân nhö vaäy, thì neân theo lôøi cuûa hoï maø giao cho Thöôïng toïa ñoù. Neáu hoï noùi khoâng bieát, hay noùi cuùng cho taát caû, thì neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø, chuùng Taêng nhaän ñöôïc y an cö muøa haï, nhöng Taêng bò phaù laøm hai boä, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi nhieàu hay ít ñeå chia. Hoaëc chöa nhaän ñöôïc y an cö, maø Taêng bò chia laøm hai boä, baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi ñeå chia. Hay tröôøng hôïp nhaän ñöôïc y muøa haï, hay chöa nhaän ñöôïc y muøa haï, Taêng bò phaù laøm hai boä (baïch Phaät. Phaät daïy): Neân ñeám soá ngöôøi ñeå chia. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y muøa haï, roài ñeán boä khaùc. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân trao cho. Hoaëc chöa nhaän ñöôïc y muøa haï maø ñeán boä

khaùc. Phaät daïy: - Neân trao cho hoï. Hay chöa nhaän ñöôïc y muøa muøa haï, hoaëc ñaõ nhaän ñöôïc y muøa haï maø ñeán boä khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Neân trao cho hoï. Baáy giôø, coù moät cö só thænh chö Taêng caùc truù xöù veà moät ñòa ñieåm cuùng döôøng vaø daâng y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm theá naøo, baïch Phaät. Phaät daïy: Coù taùm loaïi daâng y: Daâng cho Taêng Tyø-kheo, daâng cho Taêng Tyø-kheo-ni, daâng cho hai boä Taêng, daâng cho töù phöông Taêng, daâng cho Taêng trong moät cöông giôùi, daâng cho Taêng ñoàng moät yeát-ma, daâng cho ngöôøi coù noùi roõ teân, hay daâng cho moät ngöôøi. Ñöùc Phaät daïy tieáp: Neáu daâng cho Taêng Tyø-kheo thì Taêng Tyø-kheo neân chia... cho ñeán daâng cho moät ngöôøi thì thuoäc veà moät ngöôøi. Baáy giôø, thaùng muøa ñoâng caùc Tyø-kheo bò laïnh. Hoï baïch Phaät. Phaät daïy:

- Cho pheùp ñoäi maõo. Hoaëc ngoài giöõa ñaát troáng bò nhöùc moûi. Ñöùc Phaät cho pheùp saém daây ñai thieànl586. Tyø-kheo mình bò gheû vaø moà hoâi nhôùp, Phaät cho pheùp saém khaên lau thaân. Nôi maët coù moà hoâi, Phaät cho pheùp saém khaên lau maët. Maét bò chaûy nöôùc, cho pheùp saém khaên lau maét. Baáy giôø, Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc y moûng ñaïi quyù giaù, muoán chöùa laøm y muøa haï. Phaät daïy: - Cho pheùp tònh thí roài thoï trì. Tònh thíl587 coù hai caùch: Chaân thaät tònh thí, trieån chuyeån tònh thí. Chaân thaät tònh thí laø noùi: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Toâi coù y dö (tröôûng y) naày, chöa taùc tònh. Nay vì muoán tònh neân xaû cho Ñaïi ñöùc, ñeå laøm chaân thaät tònh thí. Trieån chuyeån tònh thí laø noùi: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Ñaây laø y dö cuûa toâi, chöa taùc tònh. Vì muoán cho tònh neân xaû cho Ñaïi ñöùc, ñeå laøm pheùp trieån chuyeån tònh thí. Vò nhaän laøm phaùp tònh thí neân noùi nhö vaày: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Thaày coù dö y chöa taùc tònh, vì muoán taùc tònh neân cho toâi. Nay toâi xin nhaän. Nhaän roài neân noùi: - Y naøy thaày muoán chuyeån cho ai? Vò kia neân noùi: - Toâi chuyeån cho Tyø-kheo teân nhö vaäy. Vò thoï tònh neân noùi: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Thaày naøy coù dö y chöa taùc tònh, vì muoán tònh neân cho toâi, nay toâi nhaän. Nhaän roài toâi seõ cho Tyø-kheo... Y naøy thuoäc veà Tyø-kheo aáy roài. Thaày ñaõ vì Tyø-kheo... neân kheùo giöõ gìn maø maëc, tuøy nhaân duyeân söû duïng. Chaân thaät tònh thí phaûi noùi vôùi chuû roài sau ñoù môùi laáy duøng. Coøn trieån chuyeån tònh thí thì noùi hay khoâng, tuøy yù maëc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhôø ngöôøi ñem y cho Tyø-kheo kia möôïn. Ngöôøi ñöôïc nhôø nghó laø mình thaân haäu vôùi Tyø-kheo kia, beøn laáy duøng. Laáy nhö vaäy coù ñöôïc hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc khôûi yù thaân haäu ñeå laáy. Hoaëc ñeán ñaïo loä,l588 coù neân khôûi yù thaân haäu ñeå laáy hay khoâng?

l586. Thieàn ñôùi . Cf. Nguõ phaàn 2l (T22nl42l tr.l4>c06) l587. Xem Phaàn I, Ch.iv. ñieàu l, cht. l4. l588. Ñaõ mang ra ñöôøng, quyeàn söû duïng y khoâng coøn thuoäc veà ngöôøi cho möôïn, neân ngöôøi ñöôïc nhôø khôûi yù thaân haäu vôùi ngöôøi möôïn ñeå laáy duøng.

Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc laáy. Hoaëc ñeán nôi kia,l589 coù neân khôûi yù nghó thaân haäu ñeå laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc laáy. Hoaëc taùc yù thaân haäu vôùi ngöôøi chuû sai mang y roài laáy duøng;l590 thì coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân l aáy. Hoaëc ñeán nôi kia coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Tyø-kheo ñöôïc cho möôïn y qua ñôøi. Ngöôøi ñöôïc nhôø mang y cho möôïn beøn nhaän vôùi yù nghó laø cuûa Tyø-kheo kia ñaõ qua ñôøi. Neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ngöôøi chuû nhôø mang y ñi cho möôïn aáy qua ñôøi. Ngöôøi ñöôïc nhôø mang khôûi yù nghó laø nhaän y cuûa Tyø-kheo qua ñôøi; coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân n haän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät

daï n y: Neân Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhôø mang y cho Tyø-kheo kia. haän. Ngöôøi ñöôïc nhôø khôûi yù nghó laø mình thaân tình vôùi ngöôøi nhôø,l59l neân laáy ñeå duøng; coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân laáy. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân laáy. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân laáy. Tyø-kheo ñöôïc nhôø kia, khôûi yù thaân haäu vôùi ngöôøi ñöôïc chol592 y ñeå laáy duøng; coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy.

l589. Baáy giôø, quyeàn söû duïng thuoäc veà ngöôøi ñöôïc cho möôïn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 906 l590. Vì ngöôøi sai mang ñi laø chuû y ñích thöïc. Xem tröôøng hôïp A-nan vôùi Laâu-dieân treân. l59l. Vì laø cho thaät, khoâng phaûi cho möôïn nhö treân kia, neân ngöôøi nhôø mang ñi cho naøy khoâng coøn laø chuû ñích thöïc cuûa y nöõa. Chæ coù theå söû duïng vaät khi maø minh coù yù nghó laø thaân tình vôùi chuû nhaân ñích thöïc cuûa vaät ñoù. l592. Ngöôøi ñöôïc cho baây giôø chuû ñích thöïc cuûa y.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 907

Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Ngöôøi chuû nhôø mang y ñi cho cheát. Tyø-kheo kia khôûi yù laø nhaän y cuûa ngöôøi qua ñôøi. Coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Tyø-kheo ñöôïc gôûi cho y qua ñôøi. Tyø-kheo ñöôïc nhôø kia lieàn nghó nhaän y cuûa vò qua ñôøi. Coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neâ n n

haän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän.

Baáy giôø, coù cö só ñem y ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa: - Y naøy cuùng cho Ñaïi ñöùc Tyø-kheo coù teân laø... Tyø-kheo kia noùi: - Toâi khoâng caàn y. Cö só lieàn ñem y ñeán ñeå tröôùc Tyø-kheo roài ñi. Tyø-kheo kia e ngaïi, neân khoâng bieát laøm theá naøo? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp, vì thí chuû neân laáy caát. Khi caàn, cho pheùp thoï trì. l59>

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.